

**MINISTERUL
SĂNĂTĂȚII, MUNCII ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**MINISTRY
OF HEALTH, LABOUR AND
SOCIAL PROTECTION OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA**

MD-2009, Chișinău, str. Vasile Alecsandri, 2
Tel. + 373 22268818; Fax. + 373 22738781
e-mail: secretariat@msmps.gov.md
www.msmps.gov.md

2, Vasile Alecsandri street, Chisinau, MD-2009
Tel. + 373 22268818; Fax. + 373 22738781
e-mail: secretariat@msmps.gov.md
www.msmps.gov.md

nr. 17/1828 din 23.03.2020
la nr. 09/1 – 06/322 din 18.03.2020

Ministerul Finanțelor

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (nr. 105/MF/2020) și, reieșind din competențele funcționale comunică următoarele:

La **art. V**, punctul 2 referitor la modificarea art. 4 al Legii nr. 489/1998 privind sistemul public de asigurări sociale, comunicăm necesitatea menținerii punctelor 1), 1¹), 1²) și punctul 2) din redacția în vigoare, deoarece excluderea acestora va genera incertitudine în contextul atribuirii la categoriile de plătitori. Or, categoria prevăzută la 1¹) – *militarii care îndeplinesc serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ofițerii de protecție și colaboratorii organelor securității statului și Centrului Național Anticorupție* – sînt considerate persoane asigurate în Sistemul public de asigurări sociale începînd cu 1 ianuarie 2017.

În contextul propunerii de a achita contribuțiile de asigurări sociale de către angajator, pentru categoriile de asigurați prevăzuți la art. 4, pct. 1¹ din Legea nr. 489/1998 privind sistemul public de asigurări sociale se va forma economie la salariul acestora, deoarece, conform legislației în vigoare angajații structurilor de forță nu contribuie la sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală. Astfel, considerăm oportun operarea modificărilor corespunzătoare în toate actele normative care reglementează la moment temeiul juridic de exonerare de la achitarea primei de asigurare în formă de contribuție procentuală la salariu și la alte recompense pentru unele categorii de angajați. În concluzie, se va respecta principiul obligativității expus în Legea nr.1585/1998 în condiții egale pentru toți cetățenii Republicii Moldova.

La **Art. VII.** din proiect referitor la modificarea Legii Fondului de susținere a populației nr. 827/2000:

1. Propunem expunerea articolului 4 din Legea nr. 827/2000 în următoarea redacție:

„Art.4. – (1) Sursele de finanțare a Fondul de susținere a populației sunt:

Digitally signed by Dumbrăveanu Viorica
Date: 2020.03.23 14:23:56 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

a) taxa de portabilitate – în mărime de 30% din plata lunară de operare, administrare și întreținere a bazei de date centralizate pentru implementarea și realizarea portabilității numerelor;

b) taxa aeroportuară - în mărime de 50% din taxa lunară pentru modernizarea aeroportului;

c) transferurile obținute din plata suplimentară obligatorie în cuantum de 0,1 la sută din suma achitată la cumpărarea de către persoanele fizice a valutei străine în numerar și a cecurilor de călătorie în valută străină contra mijloace bănești în numerar la casele de schimb valutar și la băncile licențiate care desfășoară activitate de schimb valutar în numerar cu persoane fizice, inclusiv prin intermediul aparatelor de schimb valutar;

d) sponsorizări și alte încasări care nu contravin legislației.

(2) - Subiecții taxei:

a) Subiectul taxei de portabilitate este persoana juridică care administrează procesul de portare a numerelor;

b) Subiectul taxei aeroportuare este persoana juridică care administrează activele aflate în gestiunea economică a Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”;

c) Subiectul taxei de schimb valutar este persoana juridică care desfășoară activitate de schimb valutar și a cecurilor de călătorie în valută străină contra mijloace bănești în numerar.

(3) Agenții economici menționați la alin. (2) lit. a) și lit. b) sînt obligați să transfere lunar, pînă la data de 25 a lunii imediat următoare lunii de gestiune, sumele acumulate la contul Agenției Naționale Asistență Socială.

(4) Agenții economici menționați la alin. (2) lit. a) și lit. b) sînt obligați să prezinte Serviciului Fiscal de Stat, lunar, pînă la data de 25 a lunii imediat următoare lunii de gestiune, darea de seamă privind plățile către fondul corespunzător, în forma stabilită de Serviciul Fiscal de Stat. Darea de seamă privind plățile către fondul corespunzător se prezintă utilizînd, în mod obligatoriu, metode automatizate de raportare electronică, în condițiile stipulate la art. 187 alin. (2¹) din Codul fiscal.

(5) Plățile prevăzute la alin. (1) lit. a), b) și c) se administrează de către Serviciul Fiscal de Stat într-un mod similar celui stabilit pentru administrarea impozitelor și taxelor, conform legislației fiscale.

(6) Pentru diminuarea și/sau neefectuarea în termen a plăților, Serviciul Fiscal de Stat va aplica măsurile prevăzute în titlul V al Codului fiscal.

2. Se propune completarea Art. VII din proiect cu pct. 2 și 3 cu următorul cuprins:

„2. Art. 5¹. – (1) Mijloacele financiare indicate la art. 4 alin. (1) lit. a) și b) se utilizează pentru finanțarea programelor cu destinație specială în domeniul asistenței sociale, specificate la art. 5 pct. 1) și a pachetului minim de servicii sociale, specificat la art. 5 pct. 2).

(2) Mijloacele financiare indicate la art. 4 alin. (1) lit. c) se utilizează pentru finanțarea cantinelor de ajutor social, specificate la art. 5 pct. 3).

3. Art. 6. – (1) Rapoartele cu privire la transferarea mijloacelor financiare din Fondul de susținere a populației Agenția Națională Asistență Socială le prezintă, trimestrial, Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Ministerului Finanțelor.

(2) Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea vor prezenta Rapoartele cu privire la utilizarea mijloacelor financiare din Fondul de susținere a populației Agenția Națională Asistență Socială, trimestrial.

Proiectul Legii pentru modificarea unor acte normative (nr. unic 105/MF/2020) se completează cu **Art. VII¹** cu următorul cuprins:

Art. VII¹. - Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 223-230 art. 519 din 08.08.2014), se modifică după cum urmează:

la art. 70, alin. (2) după textul „surse externe.” se completează cu textul „și a soldurilor Fondului de susținere a populației.”.

Adițional, proiectul actului normativ necesită a fi revizuit prin prisma rigorilor de tehnică legislative statuate în Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative

Suplimentar, menționăm că proiectul de lege a fost expediat spre examinare Casei Naționale de Asigurări Sociale, care administrează sistemul public de asigurări sociale și gestionează bugetul asigurărilor sociale de stat, precum și Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, care administrează și asigură gestionarea mijloacelor fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală.
(copiile avizelor se anexează)

Anexă: 2 file.

Ministru

Viorica DUMBRĂVEANU

Nr 06/1-2041

20.03.2020

Digitally signed by Railean Serghei
Date: 2020.03.20 17:30:04 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ministerul Finanțelor

*La nr.09/1-06/322
din 17.03.2020*

Prin prezenta informăm că, Ministerul Economiei și Infrastructurii a examinat repetat setul de materiale ce vizează proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (nr. unic 105/MF/2020) și comunică următoarele.

De ordin general.

Menționăm că, întrucât proiectul prevede reglementări cu impact asupra activității de întreprinzător, în conformitate cu dispozițiile art. 13 din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și art. 25 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină analiza impactului de reglementare, realizată conform Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr. 23/2019. Totodată, potrivit art. 34 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, proiectul se va remite spre expertiză grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, împreună cu analiza impactului de reglementare.

În particular reliefăm următoarele.

La Art. I - Codul fiscal nr.1163/1997

În tot textul legii cuvintele ”unitatea de comerț” se va înlocui cu ”unitatea comercială” la forma gramaticală corespunzătoare, în vederea corespunderii noțiunii respective din art. 3 al Legii nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior.

La pct. 8. Modificarea propusă trezește îngrijorare prin incertitudinea de interpretare, se va considera impunerea sau excluderea de la achitarea TVA pentru aceste servicii. În cazul în care se include, care este caracterul practic de încadrare a serviciilor conexe într-un obiect de impunere și reflectarea în note de plată/facturi. Rostul serviciilor

conexe este în a facilita activitatea de bază, a face un serviciu sau o prestație mai atractivă, făcând diferența pentru consumator printre cei egali. Costul serviciului conex este de regulă calculat și inclus de comerciant în valoarea prețului final de plătit sau este doar o parte a fișei de post a angajatului, remunerarea căruia este reglementată și impozitată separat.

Nu este clară referința la restaurante în ultima propoziție. Incertitudinea constă în stabilirea subiecților vizați de norma juridică. Sunt acesta doar restaurantele ca unitate comercială distinctă sau toate unitățile de alimentație publică sau se referă și la structurile de primire turistică care oferă mese.

Considerăm modificarea improprie din perspectiva neclarității normei și lipsei mecanismelor clare de aplicabilitate ceea ce aduce o stare de incertitudine în activitatea de afaceri.

La pct.11 și pct.13 art.94 litera e) și art.95 alin. (1) litera e) și alin. (2) litera g) -

Cu referire la exceptarea de la taxarea inversă a întreprinderilor aflate doar în procedura de restructurare, fără a include aici și întreprinderile care realizează nemijlocit planul de restructurare ținem să menționăm că acest fapt nu soluționează problema descrisă anterior de Ministerul Economiei și Infrastructurii în avizul precedent, respectiv nu va atinge scopul scontat.

În acest sens aducem următoarele explicații suplimentare. Conform art. 206 alin. 1) din Legea insolvenței, ” Prin hotărâre de confirmare a planului procedurii de restructurare, instanța de insolvență dispune încetarea procedurii de restructurare și aplicarea planului față de debitor”. În acest fel, întreprinderile care se află la etapa de realizare a planului, *de jure* nu mai sunt în procedură de restructurare. De aceea păstrarea la excepție doar a întreprinderilor aflate în procedură de restructurare, va crea interpretări echivoce referitor la posibilitatea aplicării excepției date și de către întreprinderile care realizează planul de restructurare, pentru care neaplicarea taxării inverse este mult mai vitală decât pentru întreprinderile aflate la alte etape ale procesului de insolvență.

Astfel, reieșind din cele menționate, insistăm la completarea normei de excepție după cum urmează: ”întreprinderilor aflate în procedură de restructurare inclusiv de realizare a planului”.

La pct. 14, art. 96, lit. b):

textul ”15 %” se substituie cu textul ”10%,,

alineatul trei:

- cuvintele ”tabără de vacanță” se exclud;

- după cuvintele ”sat de vacanță sau” se include cuvântul ”hostel”;

alineatele trei și patru se completează cu textul ”începând cu 01 ianuarie 2021”;

La pct. 17:

la art. 103, alin. (1):

pct. 4) după cuvîntul ”sanatoriile” se include textul ”taberele de vacanță pentru copii, casele rurale”;

se completează cu punctul 10¹ cu următorul cuprins:

” 10¹) Se scutesc de TVA fără drept de deducere, pînă la 31 decembrie 2020:

- serviciile de cazare, indiferent de categoria de confort, în hotel, hotel-apartament, motel, vilă turistică, bungalow, pensiune turistică, pensiune agroturistică, camping, sat de vacanță sau hostel, care se atribuie la secțiunea I a Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei;

- produsele alimentare și/sau băuturi, cu excepția producției alcoolice, preparate sau nepreparate, pentru consumul uman, însoțite de servicii conexe, care să permită consumul imediat al acestora, realizate în cadrul activităților care se atribuie la secțiunea I a Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei”.

Argumente la pct.14 și 17. Taberele de vacanță sunt structuri sezoniere care, de regulă, sunt întreținute de către autoritățile administrației publice locale. Cheltuielile pentru odihna copiilor în taberele de vacanță sunt acoperite în proporție de 90 – 95 % din bugetul de stat. Pentru a nu majora cheltuielile suportate din bugetul de stat pentru activitatea taberelor de vacanță, se consideră inoportună aplicarea TVA pentru cazarea în taberele de vacanță.

Cu referire la casele rurale, La moment se află în Parlament un proiect de lege care prevede acordarea posibilității de activitate a caselor rurale în baza patentei de întreprinzător pe o perioadă de trei ani. Scopul de bază – lansarea activității caselor rurale drept un nou tip de unitate de cazare. Pentru a atinge acest scop, se propune de exclus, pentru perioada de activitate în baza patentei de întreprinzător, obligațiunea de achitare a TVA, precum și a taxei de cazare

Suplimentar, se propune includerea la tipurile unităților de cazare a unității ”hostel”. Notă. Deoarece în Hotărîrea Guvernului nr. 643/2002 în care se enumeră și se definesc tipurile unităților de primire turistică cu funcțiuni de cazare, la moment, au fost elaborate propuneri de modificare a legislației pentru a include aceste tipuri de unități de cazare în cadrul legal.

Cu referire la TVA, se propune revenirea la cota de 10%, după cum a fost stabilit anterior (2018), începînd cu 01 ianuarie 2021. Iar în perioada de pînă la 31 decembrie 2020, ținînd cont de impactul negativ major pe care l-a provocat pandemia cauzată de COVID-19, se propune de a scuti sectorul HoReCa de plata TVA.

La pct. 35, litera g) - de expus litera în următoarea redacție:

g) Taxă pentru cazare	Taxă fixă pentru fiecare persoana cazată	1) 15 lei pentru fiecare persoană cazată în hotel cu categoria mai mare de 2 stele, hotel-apartament cu categoria mai mare de 2 stele, precum și alte tipuri de structuri de	Trimestrial, pînă la data de 2: a lunii imediat următoare trimestrului gestionar
-----------------------	--	---	--

		primire turistică cu funcțiuni de cazare neclasificate, cu excepția taberelor de vacanță și a caselor rurale 2) 10 lei pentru fiecare persoană cazată în hotel și hotel - apartament de categoria 2 și 1 stele și alte tipuri de structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare clasificate, cu excepția taberelor de vacanță și a caselor rurale	
--	--	--	--

În baza datelor din Raportul elaborat pentru Comisia Europeană – “Impactul taxelor asupra competitivității turismului european” (octombrie 2017), se pot concluziona că în majoritatea statelor-membre UE, taxele locale pentru cazare (i.e. occupancy tax) sunt stabilite în sumă fixă.

În ceea ce privește țările care stabilesc valori în sumă fixă ale taxei pentru cazare, acestea variază între minimumul de 0.10 EUR per persoană pentru o noapte (Bulgaria) și maximumul de 7.50 EUR (Belgia). Valoarea medie a taxei pentru cazare în țările-membre ale Uniunii Europene variază între 0.40 EUR și 2.50 EUR per persoană per noapte, depinzând de municipalitate și tipul unității de cazare.

Astfel, se propune o taxă fixă pentru fiecare persoana cazată. Mecanismul propus va contribui la mai multă claritate pentru agenții economici care prestează servicii de cazare și la previzibilitatea veniturilor în bugetele APL.

Suplimentar La pct. 35.

a) Cuvintele ”Numărul unitățile de comerț și/sau de prestări servicii care corespund activităților expuse în anexa nr. 1 la Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior*” de expus în următoarea redacție ”Unitatea comercială care desfășoară o activitate de comerț prevăzută în anexa nr. 1 la Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior*”.

b) Considerăm binevenită plafonarea cotei taxei locale dar nu pentru toate situațiile. Astfel, pentru unitățile comerciale precum ar fi cazinourile și sălile pentru jocuri de noroc, loteriile taxa locală s-ar micșora. După taxele aplicate în mun. Chișinău, cazinoul achită 500000 lei anual. Limitarea la 50000 trimestrial ar diminua taxa cu 300000 lei. O astfel de abordare va reduce simțitor bugetele locale și va necesita o corelare a bugetelor prin mărirea taxelor asupra altor comercianți.

La ART.IV – Legea nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală și Art.V- Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale.

Nu susținem modificările propuse la Legile enunțate referitor la comasarea contribuțiilor de asigurări sociale (atât a celor datorate de angajator cât și cele datorate da angajați) la nivel de angajator (cu excluderea simultană a primelor de asistență medicală) deoarece amendamentele propuse majorează povara fiscal asupra agenților economici.

Normele propuse urmează a fi argumentate în baza evaluării costurilor și beneficiilor și ale analizei de impact al acestora asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului.

La Art. XIII. – Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.

Considerăm inoportune derogările propuse atât pentru art.8 cât și pentru art.20, deoarece controlul în domeniul activității de transport (în trafic) este deja derogat prin prevederile art.1 alin.(5) din Legea nr. 131/2012. /**Nota:** alin. (5) *Pentru controlul operațiunilor de transport, precum și pentru controlul vehiculelor rutiere, materialului rulant, aeronavelor și navelor, efectuate de organele de control în domeniul transporturilor în scopul supravegherii siguranței și securității, nu se aplică prevederile prezentei legi în partea ce ține de planificarea controlului, întocmirea planului controalelor și periodicitatea controalelor planificate, inițierea și notificarea controalelor, conținutul și procedura de emiterere/înregistrare a delegației de control. /*

Subsidiar, orice reglementări specifice domeniului transportului care necesită derogări de la principiile generale prevăzute în Legea-cadru nr.131/2012 urmează a fi propuse exclusiv în legea specială - Codul transporturilor rutiere nr.150/2014.

Cu referire la excepțiile de înregistrare în Registrului de stat al controalelor - acestea la fel nu au nici o justificare. Or, în Registrul de stat al controalelor trebuie sa se indice înscrierile din procesul-verbal de control, iar procesul-verbal de control se întocmește individual pe persoana supusă controlului. Mai ales că, orice încălcare prevede răspunderea contravențională sau penală (după caz), iar aceste forme de răspundere juridica se aplică în baza principiului răspunderii individuale și nu pot să existe în afara persoanei care a încălcat și în afara obiectului faptei cu toate elementele sale – mijlocul de transport, locul faptei etc. Deci, dacă în procesul-verbal de control se indică numele persoanei verificate, aceasta urmează a fi expusă în Registrul de stat al controalelor. În așa mod Cancelaria de Stat va putea realiza monitorizarea efectivă a activității de control.

La Art. XVII.

Este oportună instituirea moratoriului asupra controlului de stat asupra activității de întreprinzător, ca fiind o măsură necesară pe perioada stării de urgență, dar intervenim cu următoarele propuneri.

Considerăm inoportună investirea Ministerului Economiei și Infrastructurii cu dreptul de decizie referitor la necesitatea efectuării controalelor în perioada moratoriului asupra controlului de stat la fața locului, deoarece conform art.10 din Legea nr.131/2012 **”Autoritatea administrației publice centrale de supraveghere a controalelor este Cancelaria de Stat...”**. Concomitent, Cancelaria de stat, în baza

Capitolului II (Supravegherea Controalelor) din Legea prenotată deține un spectru complex de atribuții ce îi permite gestionarea eficientă a domeniului controalelor de stat.

Mai mult decît atît, Cancelaria de Stat, în calitate de posesor și deținător al Registrului de stat al controalelor (în conformitate cu Hotărîrea Guvernului nr.464/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind ținerea Registrului de stat al controalelor) are capacitatea, din punct de vedere tehnic, de a coordona și supraveghea în mod obiectiv și operativ activitatea organelor abilitate cu funcții de control. Iar în cadrul Cancelariei de stat există o subdiviziune structurală specială - Secția supravegherea controalelor de stat.

În același timp, investirea Ministerului Economiei și Infrastructurii cu activități improprii este inacceptabilă, și deoarece Ministerul are nemijlocit în subordine 5 (cinci) organe abilitate cu **funcții de control** (Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței; Agenția pentru Supraveghere Tehnică; Agenția Națională Transport Auto; Autoritatea Aeronautică Civilă; Agenția Navală), ceea ce va crea un conflict de interese cu alte autorități publice centrale de specialitate.

În consecință, este necesar de a substitui pe tot parcursul textului **Art. XVII** cuvintele ”*Ministerului Economiei și Infrastructurii*” cu ”*Cancelaria de stat*”.

Suplimentar, în scopul susținerii agenților economici din sectorul turismului (Agențiile de turism organizatori ai pachetelor turistice de călătorie) în această perioadă dificilă creată din cauza măsurilor de luptă contra pandemiei, solicităm completarea proiectului după art. XVII cu un articol nou cu următorul conținut:

”**Art. XVIII** Prevederile art. 1602 alin. 9) al Codului Civil se suspendă pe perioada situației excepționale, anunțată oficial de către Republica Moldova sau oricare alt stat în care a fost programată și achitată călătoria, precum și pe un termen de 60 de zile de la încetarea situației excepționale.”

Referitor la acest subiect ținem să menționăm că am fost sesizați de mai mulți agenți economici și Asociații din sectorul turism care invocă o problema majoră cu care se confruntă la moment în legătură cu multiplele anulări de zboruri și cazări. Pe de o parte consumatorii solicită de la Agențiile de turism naționale, restituirea banilor, pe de altă parte Companiile Avia, Turoperatorii, etc din străinătate nu le restituie banii companiilor noastre autohtone sau cel puțin nu le vor restitui acum sau în perioada apropiată. În cazul în care Agențiile de turism autohtone vor fi obligate însă să restituie plățile pentru pachetul turistic către consumator în decurs de 14 zile conform art. 1602 alin. 9) din Codul Civil, riscăm să fim martorii unei situații cînd majoritatea agențiilor de turism fie vor intra într-o dificultate financiară, fie se vor afla în incapacitate de plată și în pragul unei stări de insolvabilitate.

Ministru

Serghei RAILEAN

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

str. 31 August 1989, nr. 82
MD- 2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 23 47 95, fax: 0 22 23 47 97
www.justice.gov.md

nr. 04/2672 din 20.03.2020

Ministerul Finanțelor
copie: Cancelaria de Stat

Urmare examinării proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (număr unic 105/MF/2020), expunem următoarele.

I. Propuneri și obiecții de ordin conceptual:

La art. I (privind modificarea Codului fiscal):

Cu referire la propunerile de excludere a unor taxe locale, stabilirea cotelor maxime ale taxelor locale care urmează a fi încasate de către autoritățile administrației publice locale, de modificare a titlului III aferente livrărilor efectuate de către autoritățile/instituțiile publice la autogestiune și alte modificări ce au fost incluse după avizarea primară a proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative cu numărul unic 105/MF/2020, semnalăm necesitatea coordonării acestora cu structurile reprezentative ale autorităților publice locale, precum și cu autoritățile, instituțiile cointeresate.

În acest sens, se va reține că, modificări ale Codului fiscal, similare celor din proiectul examinat, au fost supuse controlului de constituționalitate în anul 2014 și au fost declarate neconstituționale (a se vedea *Hotărîrea Curții Constituționale nr. 2/2014 pentru controlul constituționalității unor prevederi fiscale referitoare la taxele locale*).

În hotărîrea nominalizată, Curtea Constituțională a menționat că:

„106. [...] raportând art. 132 la art. 109 din Constituție, care garantează principiul autonomiei locale, [...] **legea urmează să cuprindă criteriile de determinare a taxelor locale prin delegarea competenței autorităților publice de a stabili cuantumul nemijlocit, reieșind din principiile și criteriile stabilite de legiuitor.** Or, în modul în care sunt expuse mărimile actualelor taxe, nu se asigură un echilibru și o echitate între contribuabilii de la care acestea urmează a fi încasate.

107. [...] articolul 4 alin. (6) din Carta Europeană a Autonomiei Locale prevede că **autoritățile administrației publice locale trebuie să fie consultate**, pe cât e posibil, în timp util și în mod adecvat, în cursul procesului de planificare și de luare a deciziilor **pentru toate chestiunile care le privesc în mod direct.**

108. [...] articolul 81 din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 stabilește garanții concrete de realizare a principiului constituțional al autonomiei locale și în mod implicit a autonomiei financiare, instituind dreptul **administrației publice locale la bază**

Digitally signed by Polțea Radu
Date: 2020.03.20 17:07:23 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

fiscală proprie, care urmează să fie proporțională competențelor atribuite de Constituție, de legea în cauză și alte acte legislative.

109. [...] potrivit articolului precitat, procedurile de distribuire a resurselor financiare proprii ale autorităților publice locale, precum și **orice modificare a legislației referitoare la funcționarea sistemului finanțelor publice locale vor fi coordonate în mod obligatoriu cu structurile reprezentative ale autorităților publice locale.**

110. În aceeași ordine de idei, Legea nr. 397-XV din 16 octombrie 2003 privind finanțele publice locale, ca act legislativ cu caracter special ce vizează administrația publică locală, reglementează domeniul finanțelor publice și asigură realizarea componentei autonomiei financiare, instituie la articolul 3 alin. (5) garanția realizării autonomiei financiare, identificată prin imperativul consultării în mod corespunzător a autorităților administrației publice locale asupra procedurilor de redistribuire a resurselor ce urmează a fi alocate acestora și asupra modificărilor operate în legislație referitor la funcționarea sistemului finanțelor publice locale.

111. La fel, Curtea atestă unitatea reglementărilor legislative în respectivul domeniu și în Legea nr. 435-XVI din 28 decembrie 2006 privind descentralizarea administrativă, care instituie imperativul consultării autorităților administrației publice locale în procesul de elaborare, adoptare sau modificare a legilor și actelor normative referitoare la organizarea și funcționarea administrației publice locale.

112. În contextul celor expuse mai sus, Curtea reține că prevederile supuse controlului constituționalității au **impact asupra veniturilor bugetare ale autorităților publice locale și au fost adoptate de către legislativ fără consultarea entităților locale, fiind astfel încălcat principiul autonomiei locale, consacrat în ordinea constituțională la alin. (1) al art. 109 din Constituție.**

Suplimentar, propunem substituirea la articolul 69⁴ a cifrelor „18% ” cu cifrele „12%”.

Argumentare:

Situația incertă a regimului fiscal aplicabil persoanelor de drept public constituite în calitate de uniuni profesionale a persoanelor ce practică activități profesionale în domeniul justiției, deoarece din reglementările existente uniunile respective nu desfășoară activități lucrative și au scop de autoadministrare a profesiilor menționate, însă există incertitudini în încadrarea acestora în organizațiile necomerciale scutite de impozit conform art. 52 Cod fiscal, dar și în art. 51 Cod fiscal, iar având în vedere că acestea nu au scop lucrativ, scopul constituirii acestor uniuni fiind unul de interes public, este lesne a înțelege că acestea trebuie să urmeze regimul de impozitare pentru instituțiile publice.

De asemenea, menținerea disproporționalității cotelor de impozitare stabilite pentru persoanele ce practică activități profesionale în domeniul justiției, în raport cu alte categorii de contribuabili nu este justificată nici din punct de vedere economic, nici a egalității de tratament, dar nici a eficienței fiscale.

Toate profesiunile din domeniul justiției asigură o evidență strictă a volumului activităților (corespunzător a veniturilor încasate) și nu necesită acțiuni suplimentare pentru conformarea acestora din punct de vedere a administrării fiscale, corespunzător și cheltuielile statului pentru administrarea și încasarea veniturilor de la această categorie de contribuabili sunt unele relativ reduse. În aceste condiții nu este clar care este raționamentul de a menține pentru categoriile respective de contribuabili niște cote discriminatorii a impozitului pe venit în raport cu alte categorii de contribuabili.

La art. IV și X, referitor la modificările propuse la Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală și Legea nr. 1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, comunicăm că, potrivit notei informative, scopul amendamentelor propuse este simplificarea procedurii de calcul și achitarea contribuțiilor respective pentru angajator, fapt ce va avea impact direct asupra optimizării proceselor de administrare și control, exercitate de Serviciul Fiscal de Stat și Casa Națională de Asigurări Sociale, precum și va contribui la ridicarea indicatorilor Doing Business.

În ordinea propunerilor în cauză, semnalăm asupra revizuirii suplimentare a acestora în contextul în care procentul achitat de angajator să nu fie transferat salariatului.

Într-o altă ordine de idei, propunem completarea Legii nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală cu reglementări ce vizează calitatea de asigurat a avocaților/notarilor/executorilor judecătorești, ca fiind persoane obligate prin lege să-și asigure riscul propriu de a se îmbolnăvi și/sau riscul de a se îmbolnăvi al altor categorii de persoane a căror asigurare este de competența lui, modalitățile de ținere a evidenței avocaților care au calitate de persoane asigurate, precum și efectuarea asigurării obligatorii de asistență medicală a avocaților/executorilor judecătorești din contul mijloacelor proprii, cu aplicarea reducerii stabilite prin legea fondurilor de asigurare obligatorie de asistență medicală (propunerile de modificare și argumentarea corespunzătoare se anexează).

La art. XIV (referitor la modificarea Legii cu privire la Serviciul Vamal):

La pct. 1, în art. 22 alin. (1) cuvintele „Administrației Naționale a Penitenciarelor” se vor substitui cu cuvintele „sistemului administrației penitenciare”, iar alin. (2), după sintagma „Serviciul Fiscal de Stat”, se va completa cu cuvintele „din sistemul administrației penitenciare”, pentru a asigura corespunderea cu prevederile art. 19 din Legea nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare.

Cu referire la completarea art. 42 alin. (2), reiterăm că, conform art. 317 din Codul muncii „(1) Munca în tură continuă reprezintă o formă specifică de desfășurare a procesului de muncă în afara localității în care domiciliază salariații, în cadrul căreia nu poate fi asigurată revenirea lor zilnică la locul permanent de trai. (2) Munca în tură continuă se aplică în cazul când locul de executare a lucrărilor este situat la o distanță considerabilă de sediul angajatorului, în scopul reducerii termenelor de construcție,

reparație sau reconstrucție a obiectelor cu destinație industrială, socială sau de altă natură.

(3) Salariații atrași la munca în tură continuă locuiesc temporar în orașele speciale, înființate de angajator, reprezentând un complex de clădiri și edificii menite să asigure salariaților condiții bune pentru îndeplinirea lucrărilor și pentru odihnă între schimburi”.

Astfel, remarcăm că, prestarea muncii în tură continuă nu poate fi aplicată funcționarilor vamali.

Concomitent, din motivarea modificării art. 42, expusă în nota informativă, distingem că intenția autorilor a fost de a reglementa munca în schimburi a funcționarilor vamali, dar nu și în tură continuă. Prin urmare, se va revedea modificarea propusă.

Vis-a-vis de completarea art. 48 cu alin. (12), remarcăm că alin. (2), (3) și (4) conțin reglementări detaliate privind modul de achitare a indemnizației unice Prin urmare, considerăm discutabilă existența unui act normativ al ministrului finanțelor în acest sens. Cât privește referința la alin. (5) din acest articol, semnalăm că acesta reglementează dreptul funcționarului vamal de a beneficia de o **compensație lunară** (dar nu de o indemnizație unică), în caz de dizabilitate a funcționarului vamal survenită în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de serviciu sau după încetarea raporturilor de serviciu în cadrul Serviciului Vamal, însă ca urmare a unei afecțiuni din perioada serviciului, survenite în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de serviciu, în lipsă de temei pentru stabilirea pensiei pentru vechime în muncă și pînă la restabilirea capacității de muncă.

Art. XVII reprezintă o preluare a prevederilor din *Legea nr. 18/2016 privind moratoriul asupra controlului de stat*, fără a ține cont că, potrivit art. 10 din *Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător*, autoritatea administrației publice centrale de supraveghere a controalelor este Cancelaria de Stat, dar nu Ministerul Economiei și Infrastructurii, precum și de modificările operate în Codul contravențional (abrogarea art.108, completarea cu noi contravenții, subiectul cărora sunt persoanele fizice și juridice care desfășoară activitate de întreprinzător: art. 158², art. 189⁵, art. 189⁷ etc.). Totodată, este de neînțeles interzicerea efectuării perchezițiilor în cadrul procedurilor de constatare a contravenției prevăzute la art. 90 „Producerea, comercializarea, difuzarea sau păstrarea produselor pornografice”.

La art. XVII:

Potrivit art. 83 alin. (2) din Codul fiscal „Sunt obligați să prezinte declarația cu privire la impozitul pe venit:

a) persoanele fizice (cetățenii Republicii Moldova, cetățenii străini, apatrizii, inclusiv membrii societăților și acționarii fondurilor de investiții) care au obligații privind achitarea impozitului;

a¹) persoanele care practică activitate profesională, indiferent de prezența obligației privind achitarea impozitului;

a²) persoanele fizice rezidente care au utilizat scutirea personală și au obținut venituri impozabile anuale mai mari de 360000 de lei pe parcursul perioadei fiscale de declarare, cu excepția veniturilor prevăzute la art.90¹;

b) persoanele fizice rezidente (cetățeni ai Republicii Moldova, cetățeni străini și apatrizi, inclusiv membri ai societăților și acționari ai fondurilor de investiții) care direcționează un quantum procentual din impozitul pe venit calculat anual la buget;

b¹) persoanele fizice nerezidente care obțin venituri conform art.74;

c) persoanele juridice rezidente, inclusiv cele specificate la art.51² și 51³, cu excepția autorităților publice și instituțiilor publice, indiferent de prezența obligației privind achitarea impozitului;

d) formele organizatorice rezidenți cu statut de persoană fizică, potrivit legislației, indiferent de prezența obligației privind achitarea impozitului;

e) reprezentanța permanentă a nerezidentului în Republica Moldova, indiferent de prezența obligației privind achitarea impozitului.

Termenul limită de depunere a declarației pe venit, conform alin. (4) din același articol, este:

a) data de 25 a lunii a treia după finele perioadei fiscale de gestiune – în cazul persoanelor juridice, formelor organizatorice rezidenți cu statut de persoană fizică, potrivit legislației, reprezentanțelor permanente ale nerezidentului în Republica Moldova;

b) data de 30 aprilie a anului următor anului fiscal de gestiune – în cazul persoanelor fizice (cetățeni ai Republicii Moldova, cetățeni străini și apatrizi, inclusiv membri ai societăților și acționari ai fondurilor de investiții).

Alin. (1) din art. XVII nu enumeră toți subiecții ce au obligația de depunere a declarației pe venit până la 25 martie (organizațiile necomerciale, persoanele care practică activitate profesională etc.). Prin urmare, în scopul asigurării unui tratament fiscal egal, propunem ajustarea corespunzătoare a normei ce vizează amânarea termenului de depunere a declarației pe venit, astfel încât toate categoriile de contribuabili să beneficieze de aceste prevederi în condițiile excepționale existente la moment.

Propunem completarea alin. (2) după cuvântul „întreprinzător” cu cuvintele „și activitatea profesională în domeniul justiției”, or, în perioada de situație epidemiologică, în care fiecare rezervă de mijloace financiară e critică pentru toți contribuabilii pentru a asigura o fluiditate naturală a ciclului economic, onorarea obligațiilor se prezintă drept un exercițiu extrem de greu de realizat.

II. Propuneri de tehnică legislativă:

1) În denumire cuvintele „acte normative” se vor substitui cu cuvintele „acte legislative”, pentru a asigura concordanța cu obiectul de reglementare al proiectului.

- 2) La art. I se vor comasa punctele ce vizează modificarea aceluiași articol:
pct. 8 și 9 (modificarea pct. 6) al art. 93 trebuie să preceadă completarea acestui articol cu pct. 21);
pct. 10 și 11;
pct. 12 și 13;
pct. 17 și 18 (Dispozițiile de modificare a art. 103 se vor formula, ținând cont de elementele de structură ale acestui articol, după cum urmează: „Articolul 103:
a) alineatul (1):
se completează cu punctul 5¹) cu următorul cuprins:„...”;
la punctul 20) ...; ”;
b) se completează cu alineatul (9¹¹) cu următorul cuprins:„...”);
pct. 38 și 39, deoarece prevăd expunerea în redacție nouă a unor capitole consecutive din titlul VIII al Codului fiscal.
- 3) La pct. 33 din art. I, remarcăm că Hotărârea Guvernului nr. 1230/2006 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului de reglementare, la care se face referință în art. 297 alin. (9) din Codul fiscal, a fost abrogată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative.
- 4) Noile redacții ale elementelor de structură trebuie să conțină și numerotarea acestora (de revăzut la art. I pct. 30, 33, 34, dispoziția propriu-zisă de modificare de la art. III,
- 5) Dispozițiile de modificare se formulează cu utilizarea cuvintelor „va avea următorul cuprins”/„cu următorul cuprins” (de ajustat la art. I pct. 34, art. V pct. 12, art. XIII pct. 2).
- 6) Explicațiile suplimentare ale unei anexe se notează cu indici numerici, în ordinea în care au fost enunțate în textul anexeii, potrivit art. 49 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 (art. I pct. 35).
- 7) Dacă se modifică un singur articol dintr-o lege, dispoziția propriu-zisă de modificare trebuie să includă referința la acest articol (de modificat art. VII și XI)
- 8) La art. I pct. 14 se va exclude alineatul „liniuța a cincea va avea următorul cuprins:”, ca fiind inutilă (în pct. 14 se propune completarea art. 96 lit. b) cu prevederi noi).
- 9) La art. VII, reglementările art. 4 alin. (2) din Legea Fondului de susținere a populației nr. 827/2000 se vor include în alineate distincte, cu ajustarea referinței la aceste prevederi în alineatele următoare, întrucât reglementează subiecții a două taxe diferite (taxei de portabilitate și taxei aeroportuare).
- 10) La art. VIII pct. 2 se va expune conform regulilor de tehnică legislativă, după cum urmează: „2. La articolul 90 alineatul unic va avea următorul cuprins:”.
- 11) La art. XIV:

pct. 1, dispozițiile de modificare a art. 22 alin. (1) și (2) se vor expune într-un singur alineat (alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins:);

la pct. 2, reglementarea ce vizează modul de organizare a muncii în schimburi și în tură continuă, în limbajul normativ, este o propoziție, dar nu un text.

12) La art. XVIII alin. (1), atenționăm că pct. 19 (privind abrogarea art. 104 lit. c) din Codul fiscal) și pct. 15 (completarea Codului fiscal cu art. 101⁵) sunt conexe, prin urmare, trebuie să intre în vigoare la aceeași dată, de altfel, în nota informativă se indică că prevederile respective vor intra în vigoare la data publicării. Pct. 4 se va reformula, pentru a respecta stilul de expunere a pct. 1-3. Recomandăm următoarea redacție „d) la 1 ianuarie 2021- normele de modificare care nu sunt prevăzute la literele a) - c)”. Totodată, reglementările derivate din alin. (1) se vor însemna cu litere latine mici și o paranteză, în conformitate art. 51 alin. (6) din Legea nr. 100/2017.

Secretar de stat

Radu FOLTEA

Anexă: 3 file

Propuneri de completare a proiectul de lege:

Art. IV. – Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 38-39, art 280), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La art. 4:

se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:

„(2¹) Asiguratul este persoana și unitatea persoanelor ce practică activitate profesională în domeniul justiției, obligate prin lege să asigure riscul propriu de a se îmbolnăvi.”

se completează cu alineatul (9¹) cu următorul cuprins:

„(9¹) Evidența nominală a categoriei de asigurați, indicată la alin. (2¹) se ține de uniunile profesionale ale acestora.”

2. La articolul 5:

se completează cu alineatul (2²) cu următorul cuprins:

„(2²) Asigurarea obligatorie de asistență medicală a persoanelor ce practică activitate profesională în domeniul justiției se efectuează din contul mijloacelor proprii, cu aplicarea reducerii stabilite prin legea fondurilor de asigurare obligatorie de asistență medicală, iar a persoanelor angajate se efectuează din contul mijloacelor cabinetelor/birourilor persoanelor ce practică activitate profesională în domeniul justiției și ale salariaților, conform contribuției procentuale la salariu stabilită prin legea fondurilor de asigurare obligatorie de asistență medicală.”

3. La articolul 6:

alineatul (3) se completează cu litera b¹) cu următorul cuprins:

„ b¹) Listei profesioniștilor care au dreptul de a exercita activitatea în domeniul justiției prezentată și actualizată de instituția abilitată, indicată la art. 4 alin. (9¹);”

alineatul (4) se completează cu literele a¹) și i¹) cu următorul cuprins:

„a¹) încetării activității profesionale în domeniul justiției în condițiile stabilite de normele speciale aplicabile fiecărei profesii;”;

„ i¹) suspendării activității profesionale în domeniul justiției în condițiile stabilite de normele speciale aplicabile fiecărei profesii, cu excepția cazurilor de aflare în perioada gravidității, parturienței, lăuziei și îngrijirii copilului până la vârsta de 4 ani;”;

se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:

„ (7) Asigurații, ale căror polițe de asigurare obligatorie de asistență medicală au fost suspendate conform alin. (4) lit. i¹), se atribuie la categoriile de persoane care se asigură în mod individual.”

Art. X. - Legea nr. 1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 18-19, art. 57), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:

5. Articolul 16 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:

„ (3) Uniunile profesionale ale persoanelor ce practică activități profesionale în domeniul justiției, create prin lege, sunt obligate pînă la 25 ianuarie a fiecărui an de gestiune să prezinte Companiei Naționale de Asigurări în Medicină Lista persoanelor care au dreptul de a exercita profesia respectivă.”

6. La articolul 22 alineatului (2), după cuvintele „unele categorii de plătitori”, se completează cu textul „, inclusiv persoanele care practică activitate profesională în domeniul justiției.”

7. La articolul 23 alineatului (4), textul „indicate la art. 4 alin. (4) lit. i) și j)” se substituie cu textul „indicate la art. 4 alin. (4) lit. h), i) și j)”, iar textul „prevăzute la pct. 1 lit. a), b) și d) din anexa nr. 2” se substituie cu textul „prevăzute la pct. 1 lit. a), b) și d) și la pct. 2 din anexa nr. 2”

Argumentare:

Necesitatea modificărilor propuse rezultă din disproporționalitatea mecanismului de asigurări medicale aplicat față de avocați și executori judecătorești în coraport cu persoanele care, în conformitate cu cadrul legal general cu privire la asigurarea medicală, pot beneficia de anumite avantaje prevăzute de lege, la care profesioniștii din domeniul justiției nu au acces.

Aparent, profesioniștii din domeniul justiției ar avea dreptul la protecție medicală din partea statului fără discriminare, în mod egal, iar avocatele/executorii judecătorești/notari/administraori autorizați - mame trebuie să beneficieze gratuit de asistența medicală pe perioada sarcinii/lăuziei, împreună cu copiii pînă la vârsta școlară, însă în realitate acești profesioniști, și în special, femeile din aceste profesii continuă să fie supuși la o formă gravă de discriminare.

Existența discriminării avocaților a fost constatată de către Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, în cadrul examinării sesizărilor unui grup de avocați din 15.04.2015, care a constatat o serie de carențe și anume: 1) *excluderea avocaților din categoriile de persoane care pot să-și procure polița de asigurare cu reducere în condițiile legii fără un careva raționament justificat;* 2) *avocatele însărcinate, parturiente și lăuze pot beneficia de polița de asigurare medical gratuită doar pe perioada gravidității, parturienței și lăuziei și doar cu condiția*

suspendării licenței de avocat; 3) polița de asigurare, deși se plătește pentru 12 luni, este activă pentru o perioadă mult mai scurtă, dacă a fost procurată între 1 ianuarie și 31 martie a fiecărui an; 4) femeile avocate nu beneficiază de polița de asigurare medicală gratuită pe timpul îngrijirii copilului pînă la vîrsta de 3 ani, în comparație cu femeile angajate în cîmpul muncii al căror contract individual de muncă este suspendat în legătură cu îngrijirea copilului de pînă la vîrsta de 3 ani.

Obligarea femeilor avocate să-și suspende licența de avocat, atunci cînd art.13 din Legea nr.1260/2002 cu privire la avocatură, printre temeiurile de suspendare nu prevede maternitatea, nașterea și lăuzia – ceea ce constituie tratament discriminatoriu pe criteriu de statut profesional a femeii avocat. O avocată contribuie în fondul asigurărilor obligatorii de asistență medicală prin procurarea poliței la preț maximal pe parcursul mai multor ani de activitate, înainte și după nașterea copilului său, și este nejustificată negarea asistenței medicale la survenirea riscului asigurat – maternitatea, nașterea și lăuzia din contul poliței medicale gratuite.

Semnalăm că, celelalte profesii din domeniul justiției se află într-o situație identică.

Prin urmare, se propune completarea Legii nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență cu reglementări ce vizează calitatea de asigurat a persoanelor ce practică activitatea profesională în domeniul justiției ca fiind persoane obligate prin lege să-și asigure riscul propriu de a se îmbolnăvi, precum și efectuarea asigurării obligatorii de asistență medicală a persoanelor ce practică activitatea profesională în domeniul justiției din contul mijloacelor proprii, cu aplicarea reducerii stabilite prin legea fondurilor de asigurare obligatorie de asistență medicală.

5 // avizare

SINTEZA

obiectiilor și propunerilor (recomandărilor)

la proiectul de lege privind instituirea unor măsuri de susținere a activității de întreprinzător și modificarea unor acte normative (număr unic 105/MF/2020)

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
<p>Ministerul Economiei și Infrastructurii</p>	<p>La Art.I.: Capitolul I. Programul de subvenționare a dobânzilor Art.4, alin.(4) din proiectul Programului menționează că „<i>rata maximă a dobânzii anuale ce urmează a fi subvenționată constituie 8,76% în monedă națională și 4,40% în valută străină</i>”. Conform informațiilor publicate de BNM, aceasta reprezintă <i>rata medie ponderată a dobânzilor anuale nominale</i> pe sistemul bancar aferentă creditelor persoanelor juridice acordate în 2019. Însă, costurile debitorului cu creditele atrase sunt determinate de <i>rata dobânzii anuale efective (DAE)</i>, care include, pe lângă dobânda nominală și cheltuielile aferente comisioanelor la acordarea, deservirea și rambursarea creditelor. De asemenea, este necesar să considerăm că modificările recente ale BNM la instrumentele de politici monetare, au avut ca scop creșterea accesului la credite prin reducerea costurilor de creditare cu micșorarea ratelor dobânzilor. Astfel că la stabilirea ratei dobânzii urmează a fi luată în considerație și diminuarea preconizată a costurilor de creditare (ratei dobânzii) prin prisma instrumentelor de politici monetare ale BNM. Subsidiar, considerând prevederile art.4, alin.(2) din proiectul Programului, prin care se preconizează reglementarea valorii maxime a creditului/creditelor atrase de întreprinderea solicitantă (<i>valoarea maximă a creditului nu poate fi mai mare de valoarea plăților salariale ale solicitantului de credit pentru lunile decembrie 2019, ianuarie 2020, februarie 2020</i>), estimăm că majoritatea creditelor atrase de întreprinderile afectate de criza COVID-19 (micro, mici și mijlocii) vor fi din categoria creditelor pe termen scurt (6-8 luni). Conform estimărilor realizate în baza informațiilor web disponibile ale băncilor și statistica BNM, se constată că DAE la creditele pe termen scurt (6-8 luni) este mai mare cu 70%-100% comparativ cu rata nominală a dobânzii (la creditele în MDL). Pentru creditele pe termen mediu și lung (2 ani și peste), DAE este mai mare cu circa 40% comparativ cu rata nominală a dobânzii, la creditele în MDL, și 10%-13% la creditele în valută. În aceste condiții, costurile solicitanților de credite ținută (întreprinderile micro, mici și mijlocii) cu creditele subvenționate de stat vor fi mai</p>	<p>Nu se acceptă În contextul parametrilor bugetari actuali subvenționarea rata dobânzilor efective care crea presiuni suplimentare asupra indicatorilor bugetului public național, ceea ce în condițiile situației economiei naționale ar pute în dificultate asigurarea sustenabilității bugetare. Suplimentar, menționăm că diferența dintre rata dobânzii efective și rata dobânzii nominale poate fi dedusă din obligația aferentă impozitului pe venit în conformitate cu prevederile art.25 alin.(1) din Codul fiscal.</p>

	<p>mari de aproape 1,7-2,0 ori decât dobânda stabilită în proiect. Prin urmare, creditele nu vor fi atractive pentru agenții economici țintă care înregistrează deficite de active circulante (lichidități curente), iar oportunitățile programul vor fi valorificate de întreprinderile mari pentru optimizarea costurilor, chiar și în condițiile în care vor dispune de lichidități.</p> <p>În scopul asigurării accesului întreprinderilor țintă ale programului la oportunitățile programului și optimizării costurilor cu creditele subvenționate prin program, considerăm relevant reglementarea cuantumului maxim al ratei dobânzii anuale efective (DAE) în loc de rata dobânzii anuale nominale. <i>Astfel, propunem reglementarea DAE maxim de 13% pentru creditele în MDL și 5,5% pentru creditele în valută.</i></p> <p>Suplimentar, la alin.(2) art.4 propunem substituirea cuvântului „mărime” prin cuvântul „valoare”.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p>
<p>Ministerul Economiei și Infrastructurii</p>	<p>La art. VIII. – Legea Fondului de susținere a populației nr.827/2000:</p> <p>La pct.1., norma care prevede sursele de finanțare a Fondului de susținere a populației (art.4 alin.(1) lit.c)), <i>de exclus lit. „c) taxa pentru prestarea serviciilor de telefonie mobilă – în mărime de 2,5 la sută din venitul obținut din vânzările aferente acestor servicii”.</i></p> <p>În acest sens, menționăm că, transferul lunar a 2,5% din venit furnizorilor de comunicații mobile la Fondul republican de susținere socială a populației a fost stabilit în anul 2000 (Legea nr.827/2000), atunci când telefonia mobilă era considerată un serviciu de lux.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Mijloacele Fondului de susținere a populației se utilizează pentru finanțarea:</p> <p>1) programelor cu destinație specială în domeniul asistenței sociale, și anume:</p>

<p>Actual, documentul strategic pe domeniu - Strategia de dezvoltare a industriei tehnologiei informației și a ecosistemului pentru inovare digitală, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.904/2018, prevede reconsiderarea mecanismului de colectare și utilizare a taxei impuse prestatorilor de servicii de telefonie mobilă, precum și identificarea unor soluții fezabile în acest sens pentru furnizorii de comunicații electronice mobile.</p> <p>Această suprataxă aplicată operatorilor de comunicații mobile este discriminatorie, precum și limitează investițiile în dezvoltarea rețelelor de comunicații electronice bazate pe cele mai avansate tehnologii, considerate un factor crucial pentru dezvoltarea economiei în general și realizarea progresului social:</p> <p>a) stabilește o povară fiscală semnificativ mai mare asupra acestor operatori în raport cu agenții economici din alte sectoare ale economiei, în situația în care serviciile de comunicații mobile demult nu mai sunt servicii „de lux”, care conform definiției sunt accesibile unui număr restrâns al populației;</p> <p>b) obligă operatorii de comunicații mobile să achite o taxă bazată pe venitul brut;</p> <p>c) stabilește condiții discriminatorii de concurență între prestatorii de servicii de comunicații bazate pe tehnologii mobile în raport cu prestatorii de servicii de comunicații bazate pe tehnologii fixe.</p> <p>Operatorii de telefonie mobilă din Republica Moldova deja contribuie semnificativ la bugetul național. Pe lângă impozitele și taxele generale (impozitul pe venit, taxa pe valoarea adăugată, taxele vamale la importul de echipamente de comunicații, taxele locale, contribuțiile de asigurări sociale și medicale, etc.), aceștia achită și alte plăți și taxe (pentru eliberarea licențelor de utilizare a resurselor de spectru radio, pentru operarea, administrarea și întreținerea bazei de date centralizate pentru implementarea și realizarea portabilității numerelor, taxa de reglementare și monitorizare, plata anuală pentru resurse de numerotare în mărime, plățile anuale pentru asigurarea compatibilității electromagnetice, plata pentru calculul, coordonarea, notificarea și avizarea frecvențelor).</p> <p>Implementarea de politici pentru a ușura dificultățile financiare ale utilizatorilor finali și, eventual, pentru a oferi împrumuturi/mecanisme de garantare acordate operatorilor de telecomunicații sau reutilizarea fondurilor existente pentru serviciul universal, este recomandată în Planul comun de acțiuni la nivel global elaborat de Banca Mondială, UIT, GSMA și Forumul Economic Mondial.</p> <p>Acest Plan comun de acțiuni va fi discutat în cadrul evenimentului on-line „Dialog global la nivel înalt privind utilizarea posibilităților tehnologiilor digitale</p>	<p>- ajutor material anual pentru persoanele cu dizabilități de pe urma războiului din Afganistan și familiile acestora, de pe urma acțiunilor de luptă pentru apărarea integrității teritoriale și independenței Republicii Moldova și familiile acestora;</p> <p>- ajutor material anual pentru persoanele cu dizabilități a căror dizabilitate este cauzată de participarea la lichidarea consecințelor avariei de la C.A.E. Cernobil;</p> <p>- ajutor material anual pentru participanții la cel de-al Doilea Război Mondial și pentru soții supraviețuitori sau ai persoanelor cu dizabilități;</p> <p>- ajutor material anual pentru victimele reabilitate ale represiunilor politice din ani 1917-1990;</p> <p>- compensarea parțială a cheltuielilor de transportare de peste hotare a corpurilor</p>
---	---

	<p>pentru a soluționa problemele generate de COVID-19”, planificat pentru 21 aprilie 2020.</p> <p>Scopul evenimentului este identificarea măsurilor specifice și imediate de mare impact, care trebuie luate pentru o mai bună valorificare a tehnologiilor digitale și infrastructurii în sprijinul cetățenilor, guvernelor și întreprinderilor în timpul pandemiei, în special, pentru a crește acces la conectivitate. Ținând cont de rolul vital al sectorului TIC pentru asigurarea funcționării economiei, societății și guvernării în condițiile pandemiei, colaborarea accelerată public-privată urmează să aibă ca rezultat un răspuns comun la criză pentru a asigura că rețelele sunt bine echipate și vor face față creșterii exponențiale temporare a traficului digital, de a ajuta țările să pregătească capacitățile și infrastructura digitală pe viitor pentru crizele ulterioare și să acorde prioritate accesului la servicii digitale pentru cei care rămân neconectați.</p>	<p>neînsușite ale cetățenilor Republicii Moldova;</p> <p>2) pachetului minim de servicii sociale conform condițiilor stabilite de Guvern;</p> <p>3) cantinelor de ajutor social.</p> <p>Anual, în Fondul de susținere a populației, din mijloacele menționate supra se acumulează peste 86 mil. lei (2018), dintre care operatorii, care prestează servicii de telefonie mobilă, transferă circa 78 mil. lei. (pentru anul 2018), adică peste 64% din mijloacele Fondului reprezintă contribuția operatorilor de servicii de telefonie mobilă. Prin urmare, excluderea taxei respective fără identificarea unui alt instrument care să asigure sustenabilitatea fondului respectiv, se creează condiții de micșorare considerabilă a volumului mijloacelor financiare destinate</p>
--	---	---

<p>Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale</p>	<p>La Art. XIV. din proiect, modificarea propusă la alineatul (5) articolul 25 al Legii 278/2007 privind controlul tutunului nu se susține și urmează a fi exclusă, din următoarele considerente.</p> <p>Excluderea aplicării prevederilor alin. (5) art. 25 al Legii 278/2007 privind controlul tutunului nu urmărește nicidecum careva măsuri de susținere a cetățenilor și a activității de întreprinzător și printru efectul său nu poate atenua efectele negative generate de situația epidemiologică (COVID-19) asupra acestora.</p> <p>Această prevedere va permite în continuare expunerea vizibilă a produselor din tutun, a produselor conexe, a dispozitivelor și a accesoriilor de utilizare, reîncărcare sau încălzire a acestora în spațiile comerciale accesibile publicului. Acest lucru este echivalent cu încurajarea vânzării produselor din tutun și a celor conexe și subminează eficiența măsurilor de control a tutunului. Articolele 13 și 16 din Convenția Cadru a OMS privind Controlul Tutunului (Legea Parlamentului RM nr.124/2007 pentru ratificarea Convenției-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului) și Ghidul de implementare a Convenției prevăd interzicerea comprehensivă a tuturor formelor de reclamă pentru produsele din tutun, inclusiv a expunerii acestora în vitrinele de la locul de vânzare. Afișarea produselor din tutun la locurile de vânzare cu amănuntul slăbește eficacitatea legii cu privire la interzicerea reclamei, stimulării vânzării articolelor din tutun și activității de sponsorizare, desfășurate de către industria tutunului și continuă să expună populația la influențele strategiilor de marketing aplicate de către aceasta pentru a spori vânzările și consumul produselor din tutun.</p> <p>Art.25 din Legea nr.278/2007 are denumirea de "Prevenirea accesului minorilor la produsele din tutun și la produsele conexe" și conține expres norme legale de prevenire și reducere a consumului de tutun, a dependenței de nicotină etc. de către minori.</p> <p>Expunerea vizibilă a produselor din tutun la locurile de vânzare cu amănuntul este o formă de publicitate la locul de vânzare, dar care nu se încadrează în prevederile legale prevăzute pentru interdicțiile de publicitate, promovare,</p>
<p>suplینیری fondului, și prin urmare imposibilitatea onorării programelor și angajamentelor asumate prin prisma Fondului de susținere a populației.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Modificările au drept scop amânarea termenului de implementare a prevederilor din art.25 alineatul (5) de la 20 mai 2020 pînă la expirarea a 3 luni de la momentul ridicării stării de urgență a termenului de stabilire a interdicției de expunere vizibilă a produselor din tutun. Măsura este una necesară în contextul în care în lunile martie-mai 2020 agenții economici urmau să desfășoare activitățile de instalare în punctele de vânzare a echipamentelor de vânzare speciale (rafturi, dulapuri etc.). În contextul declarării stării de</p>

<p>sponsorizare a produselor din tutun, a produselor conexe, a dispozitivelor și a accesoriilor de utilizare, reîncărcare sau încălzire a acestora. Anume din această cauză Parlamentul a stabilit în articolul 25 alineatul (5) din Legea nr. 278/2007 interzicerea expunerii vizibile a produselor din tutun, a produselor conexe, a dispozitivelor și a accesoriilor de utilizare, reîncărcare sau încălzire a acestora în spațiile comerciale accesibile publicului, cu scop de a asigura măsuri legislative eficiente de protecție a minorilor.</p> <p>Studiile realizate în Republica Moldova atestă că marea majoritate a celor care fumează, au început această practică până la vârsta de 18 ani. Dintre elevii care au fumat vreodată în Republica Moldova, 49,2% au început fumatul până la vârsta de 10 ani.</p> <p>Experiența Chinei, prima țară afectată de COVID-19 denotă, că fumatul au fost în categoria bolnavilor, predispuși la forme severe ale bolii.</p> <p>Totodată Organizația Mondială a Sănătății atenționează că nu numai bolnavii care suferă de boli cronice sunt mai dispuși la îmbolnăvirile severe cu noul coronavirus, dar și fumătorii sunt expuși unui risc mai mare de a fi printre numărul celor infectați. Astfel fumătorii sunt mai vulnerabili la COVID-19, pentru că fumatul presupune că degetele (și eventual țigările) contaminate vin în contact cu buzele, fapt ce crește probabilitatea transmiterii virusului de pe mână la gură. Fumătorii pot avea deja boli pulmonare sau capacitate pulmonară redusă, ceea ce crește foarte mult riscul de a face forme grave de COVID-19. Condițiile care cresc necesitățile de oxigen sau reduc capacitatea organismului de a-l folosi în mod corespunzător, care se întâlnesc adesea la fumători, pot supune pacienții unui risc mai mare de afecțiuni pulmonare grave, cum ar fi pneumonia.</p> <p>Consumul de tutun și COVID –19 este cea mai distrugătoare combinație prin efectele sale. Nu există o situație mai potrivită de a renunța la consumul de tutun decât pe durata pandemiei de COVID-19.</p>	<p>urgentă pe întreg teritoriul Republicii Moldova, marea majoritate a agenților comerciali și-au limitat sau chiar sistat activitatea economică în această perioadă și au implementat măsuri pentru a reduce riscul de contaminare cu COVID-19 a angajaților.</p> <p>Prin urmare, aceasta măsura are drept scop evitarea situației prin care mai multe persoane se află în același loc, în cazul dat pentru a instala noile echipamente, asigurând astfel implementarea măsurilor de precauție și asigurarea protecției persoanelor care urmau a fi antrenate în activitatea respectivă.</p> <p>Este important de menționat că măsura respectivă nu periclitează politica de diminuare a consumului de tutun, o simplă analiză a situației, demonstrează că Ministerului</p>
---	---

		<p>Finanțelor promovează o politică foarte agresivă de majorare a accizelor din tutun. Prin urmare, la situația de 1 aprilie în anul 2019 au fost încasate din accize 230 mil. lei, iar în anul 2020 - 456 mil. lei, practic de 2 ori mai mult.</p>
<p>Ministerul Economiei și Infrastructurii</p>	<p>La Nota informativă: Argumentarea modificărilor operate la art.95 alin.(2) lit.g) din Codul fiscal, prezentată în Nota informativă la proiect, urmează a fi adusă în concordanța cu modificările propuse în proiectul de lege la Art.II. pct.10 și pct.11, care prevăd modificări la art.94 lit.e), art.95 alin.(1) lit.e) și alin.(2) lit.g) din Codul fiscal.</p>	<p>Se acceptă</p>

Viceprim-ministru,
Ministru al Finanțelor

Serghei PUȘCUȚA

**MINISTERUL JUSTIȚIEI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

*str. 31 August 1989, nr. 82
MD- 2012, mun. Chișinău,
tel.: 0 22 23 47 95, fax: 0 22 23 47 97
www.justice.gov.md*

nr. 04/3355 din 17.04.2020
La nr. 09/1-06/96 din 16.04.2020

Ministerul Finanțelor
Copie: Cancelaria de Stat

Examinînd repetat proiectul Legii privind instituirea unor măsuri de susținere a activității de întreprinzător și modificarea unor acte normative (număr unic 105/MF/2020), comunicăm lipsa obiecțiilor și propunerilor de ordin conceptual.

Secretar de stat

Radu FOLTEA

Digitally signed by Foltea Radu
Date: 2020.04.17 10:43:13 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ministerul Economiei
și Infrastructurii
al Republicii Moldova

nr. 04-2454

din 16.04.2020

Digitally signed by Railean Serghei
Date: 2020.04.17 08:05:08 MSK
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Ministerul Finanțelor

La nr.09/1-06/96 din 16.04.2020.

Ministerul Economiei și Infrastructurii a examinat repetat proiectul de lege privind instituirea unor măsuri de susținere a activității de întreprinzător și modificarea unor acte normative (număr unic 105/MF/2020) și, în limita competențelor funcționale, relevă următoarele.

La Art.I.:

Capitolul I. Programul de subvenționare a dobânzilor

Art.4, alin.(4) din proiectul Programului menționează că „*rata maximă a dobânzii anuale ce urmează a fi subvenționată constituie 8,76% în monedă națională și 4,40% în valută străină*”. Conform informațiilor publicate de BNM, aceasta reprezintă **rata medie ponderată a dobânzilor anuale nominale** pe sistemul bancar aferentă creditelor persoanelor juridice acordate în 2019. Însă, costurile debitorului cu creditele atrase sunt determinate de **rata dobânzii anuale efective (DAE)**, care include, pe lângă dobânda nominală și cheltuielile aferente comisioanelor la acordarea, deservirea și rambursarea creditelor. De asemenea, este necesar să considerăm că modificările recente ale BNM la instrumentele de politici monetare, au avut ca scop creșterea accesului la credite prin reducerea costurilor de creditare cu micșorarea ratelor dobânzilor. Astfel că la stabilirea ratei dobânzii urmează a fi luată în considerație și diminuarea preconizată a costurilor de creditare (ratei dobânzii) prin prisma instrumentelor de politici monetare ale BNM.

Subsidiar, considerând prevederile art.4, alin.(2) din proiectul Programului, prin care se preconizează reglementarea valorii maxime a creditului/creditelor atrase de întreprinderea solicitantă (*valoarea maximă a creditului nu poate fi mai mare de valoarea plăților salariale ale solicitantului de credit pentru lunile decembrie 2019, ianuarie 2020, februarie 2020*), estimăm că majoritatea creditelor atrase de întreprinderile afectate de criza COVID-19 (micro, mici și mijlocii) vor fi din categoria creditelor pe termen scurt (6-8 luni).

Conform estimărilor realizate în baza informațiilor web disponibile ale băncilor și statistica BNM, se constată că DAE la creditele pe termen scurt (6-8 luni) este mai mare cu 70%-100% comparativ cu rata nominală a dobânzii (la creditele în MDL). Pentru creditele pe termen mediu și lung (2 ani și peste), DAE este mai mare cu circa 40% comparativ cu rata nominală a dobânzii, la creditele în MDL, și 10%-13% la creditele în valută. În aceste condiții, costurile solicitanților de credite țintă (întreprinderile micro, mici și mijlocii) cu creditele

subvenționate de stat vor fi mai mari de aproape 1,7-2,0 ori decât dobânda stabilită în proiect. Prin urmare, creditele nu vor fi atractive pentru agenții economici țintă care înregistrează deficite de active circulante (lichidități curente), iar oportunitățile programului vor fi valorificate de întreprinderile mari pentru optimizarea costurilor, chiar și în condițiile în care vor dispune de lichidități.

În scopul asigurării accesului întreprinderilor țintă ale programului la oportunitățile programului și optimizării costurilor cu creditele subvenționate prin program, considerăm relevant reglementarea cuantumului maxim al ratei dobânzii anuale efective (DAE) în loc de rata dobânzii anuale nominală. Astfel, propunem reglementarea DAE maxim de 13% pentru creditele în MDL și 5,5% pentru creditele în valută.

Suplimentar, la alin.(2) art.4 propunem substituirea cuvântului „mărime” prin cuvântul „valoare”.

La art. VIII. – Legea Fondului de susținere a populației nr.827/2000:

La pct.1., norma care prevede sursele de finanțare a Fondului de susținere a populației (art.4 alin.(1) lit.c)), *de exclus lit. „c) taxa pentru prestarea serviciilor de telefonie mobilă – în mărime de 2,5 la sută din venitul obținut din vânzările aferente acestor servicii”.*

În acest sens, menționăm că, transferul lunar a 2,5% din venit furnizorilor de comunicații mobile la Fondul republican de susținere socială a populației a fost stabilit în anul 2000 (Legea nr.827/2000), atunci când telefonია mobilă era considerată un serviciu de lux.

Actual, documentul strategic pe domeniu - Strategia de dezvoltare a industriei tehnologiei informației și a ecosistemului pentru inovare digitală, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.904/2018, prevede reconsiderarea mecanismului de colectare și utilizare a taxei impuse prestatorilor de servicii de telefonie mobilă, precum și identificarea unor soluții fezabile în acest sens pentru furnizorii de comunicații electronice mobile.

Această suprataxă aplicată operatorilor de comunicații mobile este discriminatorie, precum și limitează investițiile în dezvoltarea rețelelor de comunicații electronice bazate pe cele mai avansate tehnologii, considerate un factor crucial pentru dezvoltarea economiei în general și realizarea progresului social:

- a) stabilește o povară fiscală semnificativ mai mare asupra acestor operatori în raport cu agenții economici din alte sectoare ale economiei, în situația în care serviciile de comunicații mobile demult nu mai sunt servicii „de lux”, care conform definiției sunt accesibile unui număr restrâns al populației;
- b) obligă operatorii de comunicații mobile să achite o taxă bazată pe venitul brut;
- c) stabilește condiții discriminatorii de concurență între prestatorii de servicii de comunicații bazate pe tehnologii mobile în raport cu prestatorii de servicii de comunicații bazate pe tehnologii fixe.

Operatorii de telefonie mobilă din Republica Moldova deja contribuie semnificativ la bugetul național. Pe lângă impozitele și taxele generale (impozitul pe venit, taxa pe valoarea adăugată, taxele vamale la importul de echipamente de comunicații, taxele locale, contribuțiile de asigurări sociale și medicale, etc.), aceștia achită și alte plăți și taxe (pentru eliberarea licențelor de utilizare a resurselor de spectru radio, pentru operarea, administrarea și întreținerea bazei de date centralizate pentru implementarea și realizarea portabilității numerelor, taxa de reglementare și monitorizare, plata anuală pentru resurse de numerotare în mărime, plățile anuale pentru asigurarea compatibilității electromagnetice, plata pentru calculul, coordonarea, notificarea și avizarea frecvențelor).

Implementarea de politici pentru a ușura dificultățile financiare ale utilizatorilor finali și, eventual, pentru a oferi împrumuturi/mecanisme de garantare acordate operatorilor de telecomunicații sau reutilizarea fondurilor existente pentru serviciul universal, este recomandată în Planul comun de acțiuni la nivel global elaborat de Banca Mondială, UIT, GSMA și Forumul Economic Mondial.

Acest Plan comun de acțiuni va fi discutat în cadrul evenimentului on-line „Dialog global la nivel înalt privind utilizarea posibilităților tehnologiilor digitale pentru a soluționa problemele generate de COVID-19”, planificat pentru 21 aprilie 2020.

Scopul evenimentului este identificarea măsurilor specifice și imediate de mare impact, care trebuie luate pentru o mai bună valorificare a tehnologiilor digitale și infrastructurii în sprijinul cetățenilor, guvernelor și întreprinderilor în timpul pandemiei, în special, pentru a crește acces la conectivitate. Ținând cont de rolul vital al sectorului TIC pentru asigurarea funcționării economiei, societății și guvernării în condițiile pandemiei, colaborarea accelerată public-privată urmează să aibă ca rezultat un răspuns comun la criză pentru a asigura că rețelele sunt bine echipate și vor face față creșterii exponențiale temporare a traficului digital, de a ajuta țările să pregătească capacitățile și infrastructura digitală pe viitor pentru crizele ulterioare și să acorde prioritate accesului la servicii digitale pentru cei care rămân neconectați.

La Nota informativă:

Argumentarea modificărilor operate la art.95 alin.(2) lit.g) din Codul fiscal, prezentată în Nota informativă la proiect, urmează a fi adusă în concordanța cu modificările propuse în proiectul de lege la Art.II. pct.10 și pct.11, care prevăd modificări la art.94 lit.e), art.95 alin.(1) lit.e) și alin.(2) lit.g) din Codul fiscal.

La tabela de sinteza:

Comentariile la Art.IV. prezentate de către autorul proiectului le considerăm insuficiente, deoarece n-a fost prezentată analiza de impact a măsurilor propuse asupra angajatorilor, prin majorarea poverii fiscale în mărime de 1,5% după comasarea plăților.

Ministru

Serghei RAILEAN

MINISTERUL
SĂNĂTĂȚII, MUNCII ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AL REPUBLICII MOLDOVA

MINISTRY
OF HEALTH, LABOUR AND
SOCIAL PROTECTION OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA

MD-2009, Chișinău, str. Vasile Alecsandri, 2
Tel. + 373 22268818; Fax. + 373 22738781
e-mail: secretariat@msmps.gov.md
www.msmps.gov.md

2, Vasile Alecsandri street, Chisinau, MD-2009
Tel. + 373 22268818; Fax. + 373 22738781
e-mail: secretariat@msmps.gov.md
www.msmps.gov.md

nr. 17/2171 din 16.04.2020
la nr. 09/1 – 06/96 din 16.04.2020

Ministerul Finanțelor

Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale a examinat repetat proiectul de lege privind instituirea unor măsuri de susținere a activității de întreprinzător și modificarea unor acte normative (nr. 105/MF/2020) și, reieșind din competențele funcționale comunică următoarele.

La **Art. XIV.** din proiect, modificarea propusă la alineatul (5) articolul 25 al Legii 278/2007 privind controlul tutunului nu se susține și urmează a fi exclusă, din următoarele considerente.

Excluderea aplicării prevederilor alin. (5) art. 25 al Legii 278/2007 privind controlul tutunului nu urmărește nicidecum careva măsuri de susținere a cetățenilor și a activității de întreprinzător și print efectul său nu poate atenua efectele negative generate de situația epidemiologică (COVID-19) asupra acestora.

Această prevedere va permite în continuare expunerea vizibilă a produselor din tutun, a produselor conexe, a dispozitivelor și a accesoriilor de utilizare, reîncărcare sau încălzire a acestora în spațiile comerciale accesibile publicului. Acest lucru este echivalent cu încurajarea vânzării produselor din tutun și a celor conexe și subminează eficiența măsurilor de control a tutunului. Articolele 13 și 16 din Convenția Cadru a OMS privind Controlul Tutunului (Legea Parlamentului RM nr.124/2007 pentru ratificarea Convenției-cadru a Organizației Mondiale a Sănătății privind controlul tutunului) și Ghidul de implementare a Convenției prevăd interzicerea comprehensivă a tuturor formelor de reclamă pentru produsele din tutun, inclusiv a expunerii acestora în vitrinele de la locul de vânzare. Afișarea produselor din tutun la locurile de vânzare cu amănuntul slăbește eficacitatea legii cu privire la interzicerea reclamei, stimulării vânzării articolelor din tutun și activității de sponsorizare, desfășurate de către industria tutunului și continuă să expună populația la influențele strategiilor de marketing aplicate de către aceasta pentru a spori vânzările și consumul produselor din tutun.

Art.25 din Legea nr.278/2007 are denumirea de **"Prevenirea accesului minorilor la produsele din tutun și la produsele conexe"** și conține expres norme legale de prevenire și reducere a consumului de tutun, a dependenței de nicotină etc. de către minori.

Expunerea vizibilă a produselor din tutun la locurile de vânzare cu amănuntul este o formă de publicitate la locul de vânzare, dar care nu se încadrează în

prevederile legale prevăzute pentru interdicțiile de publicitate, promovare, sponsorizare a produselor din tutun, a produselor conexe, a dispozitivelor și a accesoriilor de utilizare, reîncărcare sau încălzire a acestora. Anume din această cauză Parlamentul a stabilit în articolul 25 alineatul (5) din Legea nr. 278/2007 interzicerea expunerii vizibile a produselor din tutun, a produselor conexe, a dispozitivelor și a accesoriilor de utilizare, reîncărcare sau încălzire a acestora în spațiile comerciale accesibile publicului, cu scop de a asigura măsuri legislative eficiente de protecție a minorilor.

Studiile realizate în Republica Moldova atestă că marea majoritate a celor care fumează, au început această practică până la vârsta de 18 ani. Dintre elevii care au fumat vreodată în Republica Moldova, 49,2% au început fumatul până la vârsta de 10 ani.

Experiența Chinei, prima țară afectată de COVID-19 denotă, că fumătorii au fost în categoria bolnavilor, predispuși la forme severe ale bolii.

Totodată Organizația Mondială a Sănătății atenționează că nu numai bolnavii care suferă de boli cronice sunt mai dispuși la îmbolnăvirile severe cu noul coronavirus, dar și fumătorii sunt expuși unui risc mai mare de a fi printre numărul celor infectați. Astfel fumătorii sunt mai vulnerabili la COVID-19, pentru că fumatul presupune că degetele (și eventual țigările) contaminate vin în contact cu buzele, fapt ce crește probabilitatea transmiterii virusului de pe mână la gură. Fumătorii pot avea deja boli pulmonare sau capacitate pulmonară redusă, ceea ce crește foarte mult riscul de a face forme grave de COVID-19. Condițiile care cresc necesitățile de oxigen sau reduc capacitatea organismului de a-l folosi în mod corespunzător, care se întâlnesc adesea la fumători, pot supune pacienții unui risc mai mare de afecțiuni pulmonare grave, cum ar fi pneumonia.

Consumul de tutun și COVID –19 este cea mai distrugătoare combinație prin efectele sale. Nu există o situație mai potrivită de a renunța la consumul de tutun decât pe durata pandemiei de COVID-19.

La Art. XXI. din proiect:

în alin.(1), lit.a) de exclus textul „art.VI pct.9. pct.12”, deoarece propunerea privind comasarea contribuțiilor de asigurări sociale la nivel de angajator, va intra în vigoare de la 01.01.2021;

în contextul excluderii Art.XIV din proiect, urmează a fi exclus alin.(2).

Totodată, conform Articolului 56 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, *care nu poate fi anterioară datei publicării*. În context, termenele de intrare ale unor articole din proiectul de lege se vor revede prin prisma acestei prevederi.

Ministru

Viorica DUMBRĂVEANU

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor (recomandărilor)
la proiectul de lege privind instituirea unor măsuri suplimentare de susținere a
activității de întreținător și modificarea unor acte legislative
(număr unic 105/MF/2020)

Avizare

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
<p>Ministerul Justiției</p>	<p>La art. I (privind modificarea Codului fiscal): Cu referire la propunerile de excludere a unor taxe locale, stabilirea cotelor maxime ale taxelor locale care urmează a fi încasate de către autoritățile administrației publice locale, de modificare a titlului III aferente livrărilor efectuate de către autoritățile/instituțiile publice la autogestione și alte modificări ce au fost incluse după avizarea primară a proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative cu numărul unic 105/MF/2020, semnalăm necesitatea coordonării acestora cu structurile reprezentative ale autorităților publice locale, precum și cu autoritățile, instituțiile cointeresate. În acest sens, se va reține că, modificări ale Codului fiscal, similare celor din proiectul examinat, au fost supuse controlului de constituționalitate în anul 2014 și au fost declarate neconstituționale (a se vedea Hotărârea Curții Constituționale nr. 2/2014 pentru controlul constituționalității unor prevederi fiscale referitoare la taxele locale). În hotărârea nominalizată, Curtea Constituțională a menționat că: „106. [...] raportând art. 132 la art. 109 din Constituție, care garantează principiul autonomiei locale, [...] legea urmează să cuprindă criteriile de determinare a taxelor locale prin delegarea competenței autorităților publice de a stabili cuantumul nemijlocit, reieșind din principiile și criteriile stabilite de legiuitor. Or, în modul în care sunt expuse mărimile actualelor taxe, nu se asigură un echilibru și o echitate între contribuabilii de la care acestea urmează a fi încasate. 107. [...] articolul 4 alin. (6) din Carta Europeană a Autonomiei Locale prevede că autoritățile administrației publice locale trebuie să fie consultate, pe cât e posibil, în timp util și în mod adecvat, în cursul procesului de planificare și de luare a deciziilor pentru toate chestiunile care le privesc în mod direct. 108. [...] articolul 81 din Legea nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006 stabilește garanții concrete de realizare a principiului constituțional al autonomiei locale și în</p>	<p>Se acceptă, prevederile ce vizează plafonarea taxelor locale se exclud din proiect.</p>

mod implicit a autonomiei financiare, instituind dreptul administrației publice locale la bază fiscală proprie, care urmează să fie proporțională competențelor atribuite de Constituție, de legea în cauză și alte acte legislative.
109. [...] potrivit articolului precitat, procedurile de distribuire a resurselor financiare proprii ale autorităților publice locale, precum și orice modificare a legislației referitoare la funcționarea sistemului finanțelor publice locale vor fi coordonate în mod obligatoriu cu structurile reprezentative ale autorităților publice locale.

110. În aceeași ordine de idei, Legea nr. 397/2003 privind finanțele publice locale, ca act legislativ cu caracter special ce vizează administrația publică locală, reglementează domeniul finanțelor publice și asigură realizarea componentei autonomiei financiare, instituie la articolul 3 alin. (5) garanția realizării autonomiei financiare, identificată prin imperativul consultării în mod corespunzător a autorităților administrației publice locale asupra procedurilor de redistribuire a resurselor ce urmează a fi alocate acestora și asupra modificărilor operate în legislație referitor la funcționarea sistemului finanțelor publice locale.

111. La fel, Curtea atestă unitatea reglementărilor legislative în respectivul domeniu și în Legea nr. 435-XVI din 28 decembrie 2006 privind descentralizarea administrativă, care instituie imperativul consultării autorităților administrației publice locale în procesul de elaborare, adoptare sau modificare a legilor și actelor normative referitoare la organizarea și funcționarea administrației publice locale.

112. În contextul celor expuse mai sus, Curtea reține că prevederile supuse controlului constituționalității au impact asupra veniturilor bugetare ale autorităților publice locale și au fost adoptate de către legislativ fără consultarea entităților locale, fiind astfel încălcat principiul autonomiei locale, consacrat în ordinea constituțională la alin. (1) al art. 109 din Constituție.”

Suplimentar, propunem substituirea la articolul 69⁴ a cifrelor „18% ” cu cifrele „12%”.

Argumentare:

Situația incertă a regimului fiscal aplicabil persoanelor de drept public constituie în calitate de uniuni profesionale a persoanelor ce practică activități profesionale în domeniul justiției, deoarece din reglementările existente uniunile respective nu desfășoară activități lucrative și au scop de autoadministrare a profesiiilor menționate, însă există incertitudini în încadrarea acestora în organizațiile necomerciale scutite de impozit conform art. 52 Cod fiscal, dar și în art. 51 Cod fiscal, iar având în vedere că acestea nu au scop lucrativ, scopul constituirii acestor

Nu se acceptă, modificarea regimului fiscal aplicat asupra activității profesionale în domeniul justiției urmează a fi examinat suplimentar în cadrul următorului exercițiu de elaborare a politicii

<p>uniuni fiind unul de interes public, este lesne a înțelege că acestea trebuie să urmeze regimul de impozitare pentru instituțiile publice.</p> <p>De asemenea, menținerea disproporționalității cotelor de impozitare stabilite pentru persoanele ce practică activități profesionale în domeniul justiției, în raport cu alte categorii de contribuabili nu este justificată nici din punct de vedere economic, nici a egalității de tratament, dar nici a eficienței fiscale.</p> <p>Toate profesiunile din domeniul justiției asigură o evidență strictă a volumului activităților (corespunzător a veniturilor încasate) și nu necesită acțiuni suplimentare pentru conformarea acestora din punct de vedere a administrării fiscale, corespunzător și cheltuielile statului pentru administrarea și încasarea veniturilor de la această categorie de contribuabili sunt unele relativ reduse. În aceste condiții nu este clar care este raționamentul de a menține pentru categoriile respective de contribuabili niște cote discriminatorii a impozitului pe venit în raport cu alte categorii de contribuabili.</p>	<p>fiscale și vamale pentru anul 2021.</p> <p>Notă: nu este clar comentariu, în măsura în care potrivit conceptului propus subiect al primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală urmează a fi salariatul.</p> <p>Nu se acceptă, modificarea regimului fiscal aplicat asupra activității profesionale în domeniul justiției urmează a fi examinat suplimentar în cadrul</p>
<p>La art. IV și X, referitor la modificările propuse la Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală și Legea nr. 1593/2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală, comunicăm că, potrivit notei informative, scopul amendamentelor propuse este simplificarea procedurii de calcul și achitarea contribuțiilor respective pentru angajator, fapt ce va avea impact direct asupra optimizării proceselor de administrare și control, exercitate de Serviciul Fiscal de Stat și Casa Națională de Asigurări Sociale, precum și va contribui la ridicarea indicatorilor Doing Business.</p> <p>În ordinea propunerilor în cauză, semnalăm asupra revizuirii suplimentare a acestora în contextul în care procentul achitat de angajator să nu fie transferat salariatului.</p>	<p>Într-o altă ordine de idei, propunem completarea Legii nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală cu reglementări ce vizează calitatea de asigurat a avocaților/notarilor/executorilor judecătorești, ca fiind persoane obligate prin lege să-și asigure riscul propriu de a se îmbolnăvi și/sau riscul de a se îmbolnăvi al altor categorii de persoane a căror asigurare este de competența lui, modalitățile de ținare a evidenței avocaților care au calitate de persoane asigurate, precum și efectuarea asigurării obligatorii de asistență medicală a avocaților/executorilor judecătorești din contul mijloacelor proprii, cu aplicarea reducerii stabilite prin legea fondurilor de asigurare obligatorie de asistență medicală (propunerile de modificare și argumentarea corespunzătoare se anexează).</p>

<p>La art. XIV (referitor la modificarea Legii cu privire la Serviciul Vamal): La pct. 1, în art. 22 alin. (1) cuvintele „Administrației Naționale a Penitenciarelor” se vor substitui cu cuvintele „sistemului administrației penitenciare”, iar alin. (2), după sintagma „Serviciul Fiscal de Stat”, se va completa cu cuvintele „din sistemul administrației penitenciare”, pentru a asigura corespunderea cu prevederile art. 19 din Legea nr. 300/2017 cu privire la sistemul administrației penitenciare.</p> <p>Cu referire la completarea art. 42 alin. (2), reiterăm că, conform art. 317 din Codul muncii „(1) Munca în tură continuă reprezintă o formă specifică de desfășurare a procesului de muncă în afara localității în care domiciliază salariații, în cadrul căreia nu poate fi asigurată revenirea lor zilnică la locul permanent de trai. (2) Munca în tură continuă se aplică în cazul când locul de executare a lucrărilor este situat la o distanță considerabilă de sediul angajatorului, în scopul reducerii termenelor de construcție, reparație sau reconstrucție a obiectelor cu destinație industrială, socială sau de altă natură.</p> <p>(3) Salariații atrași la munca în tură continuă locuiesc temporar în orașele speciale, înființate de angajator, reprezentând un complex de clădiri și edificii menite să asigure salariaților condiții bune pentru îndeplinirea lucrărilor și pentru odihnă între schimburi”.</p> <p>Astfel, remarcăm că, prestarea muncii în tură continuă nu poate fi aplicată funcționarilor vamali.</p> <p>Concomitent, din motivarea modificării art. 42, expusă în nota informativă, distingem că intenția autorilor a fost de a reglementa munca în schimburi a funcționarilor vamali, dar nu și în tură continuă. Prin urmare, se va revedeă modificarea propusă.</p>	<p>următorului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale pentru anul 2021.</p> <p>Notă: prevederile au fost excluse din proiect.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Anume din considerentul că art. 317 din Codul Muncii, nu poate fi aplicat în totalitate funcționarilor vamali, a fost completată cu munca în schimburi și munca în tură continuă Legea nr. 302/2017 cu privire la Serviciul Vamal, care este o lege specială și care reglementează organizarea, funcționarea și activitatea Serviciului Vamal, statutul juridic, protecția socială și serviciul funcționarului public cu statut special din cadrul Serviciului Vamal.</p> <p>Conform Legii nr. 100/2017 cu privire</p>
--	--

<p>la actele normative: Normele juridice speciale sînt aplicabile în exclusivitate anumitor categorii de raporturi sociale sau subiecți strict determinați. În caz de divergență între o normă generală și o normă specială, care se conțin în acte normative de același nivel, se aplică norma specială.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Modificarea respective este necesară din considerentul că legiuitorul stabilește Garanții sociale (legea permite), însă modalitatea de achitare a acestora nu este reglementată.</p> <p>În acest sens, menționăm că, serviciul în sistemul vamal presupune un regim de viață și de activitate mai intens decît un serviciu civil, cu restricții și interdicții mai dure, iar în anumite cazuri nivelul de stres, efortul fizic, intelectual și</p>	<p>Vis-a-vis de completarea art. 48 cu alin. (12), remarcăm că alin. (2), (3) și (4) conțin reglementări detaliate privind modul de achitare a indemnizației unice Prin urmare, considerăm discutabilă existența unui act normativ al ministrului finanțelor în acest sens. Cât privește referința la alin. (5) din acest articol, semnalăm că acesta reglementează dreptul funcționarului vamal de a beneficia de o compensație lunară (dar nu de o indemnizație unică), în caz de dizabilitate a funcționarului vamal survenită în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de serviciu sau după încetarea raporturilor de serviciu în cadrul Serviciului Vamal, însă ca urmare a unei afecțiuni din perioada serviciului, survenite în legătură cu îndeplinirea obligațiilor de serviciu, în lipsă de teme pentru stabilirea pensiei pentru vechime în muncă și pînă la restabilirea capacității de muncă.</p>
---	---

psihologic depășesc cu mult nivelul normal, inclusiv persistă condiții de risc sporit pentru viață și sănătate. Concomitent, remarcăm că, normele art. 47 alin. (1) al Constituției Republicii Moldova, stabilește: „Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcăminte, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.”.

Notă: prevederile au fost excluse din proiect.

Art. XVII reprezintă o preluare a prevederilor din Legea nr. 18/2016 privind moratoriul asupra controlului de stat, fără a ține cont că, potrivit art. 10 din Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, autoritatea administrației publice centrale de supraveghere a controalelor este Cancelaria de Stat, dar nu Ministerul Economiei și Infrastructurii, precum și de modificările operate în Codul contravențional (abrogarea art.108, completarea cu noi contravenții, subiectul cărora sunt persoanele fizice și juridice care desfășoară activitate de întreprinzător: art. 158², art. 189⁵, art. 189⁷ etc.). Totodată, este de neînțeles interzicerea efectuării perchezițiilor în cadrul procedurilor de constatare a contravenției prevăzute la art. 90 „Producerea, comercializarea, difuzarea sau păstrarea produselor pornografice”.

La art. XVII:

Potrivit art. 83 alin. (2) din Codul fiscal „Sunt obligați să prezinte declarația cu privire la impozitul pe venit:

<p>a) persoanele fizice (cetățenii Republicii Moldova, cetățenii străini, apatrizii, inclusiv membrii societăților și acționarii fondurilor de investiții) care au obligații privind achitarea impozitului;</p> <p>a¹) persoanele care practică activitate profesională, indiferent de prezența obligației privind achitarea impozitului;</p> <p>a²) persoanele fizice rezidente care au utilizat scutirea personală și au obținut venituri impozabile anuale mai mari de 360000 de lei pe parcursul perioadei fiscale de declarare, cu excepția veniturilor prevăzute la art.90¹;</p> <p>b) persoanele fizice rezidente (cetățeni ai Republicii Moldova, cetățeni străini și apatrizi, inclusiv membri ai societăților și acționari ai fondurilor de investiții) care direcționează un cuantum procentual din impozitul pe venit calculat anual la buget;</p> <p>b¹) persoanele fizice nerezidente care obțin venituri conform art.74;</p> <p>c) persoanele juridice rezidente, inclusiv cele specificate la art.51² și 51³, cu excepția autorităților publice și instituțiilor publice, indiferent de prezența obligației privind achitarea impozitului;</p> <p>d) formele organizatorice rezidenți cu statut de persoană fizică, potrivit legislației, indiferent de prezența obligației privind achitarea impozitului;</p> <p>e) reprezentanța permanentă a nerezidentului în Republica Moldova, indiferent de prezența obligației privind achitarea impozitului.</p> <p>Termenul limită de depunere a declarației pe venit, conform alin. (4) din același articol, este:</p> <p>a) data de 25 a lunii a treia după finele perioadei fiscale de gestiune – în cazul persoanelor juridice, formelor organizatorice rezidenți cu statut de persoană fizică, potrivit legislației, reprezentanțelor permanente ale nerezidentului în Republica Moldova;</p> <p>b) data de 30 aprilie a anului următor anului fiscal de gestiune – în cazul persoanelor fizice (cetățeni ai Republicii Moldova, cetățeni străini și apatrizi, inclusiv membri ai societăților și acționari ai fondurilor de investiții).</p> <p>Alin. (1) din art. XVII nu enumeră toți subiecții ce au obligația de depunere a declarației pe venit până la 25 martie (organizațiile necomerciale, persoanele care practică activitate profesională etc.). Prin urmare, în scopul asigurării unui tratament fiscal egal, propunem ajustarea corespunzătoare a normei ce vizează amânarea termenului de depunere a declarației pe venit, astfel încât toate categoriile de contribuabili să beneficieze de aceste prevederi în condițiile excepționale existente la moment.</p> <p>Propunem completarea alin. (2) după cuvântul „întreprinzător” cu cuvintele „și activitatea profesională în domeniul justiției”, or, în perioada de situație</p>	<p>Notă: prevederile au fost excluse din proiect.</p>
--	---

<p>epidemiologică, în care fiecare rezervă de mijloace financiară e critică pentru toți contribuabilii pentru a asigura o fluiditate naturală a ciclului economic, onorarea obligațiilor se prezintă drept un exercițiu extrem de greu de realizat.</p> <p>II. Propuneri de tehnică legislativă:</p> <p>1) În denumire cuvintele „acte normative” se vor substitui cu cuvintele „acte legislative”, pentru a asigura concordanța cu obiectul de reglementare al proiectului.</p> <p>2) La art. I se vor comasa punctele ce vizează modificarea aceluiași articol: pct. 8 și 9 (modificarea pct. 6) al art. 93 trebuie să preceadă completarea acestui articol cu pct. 21); pct. 10 și 11; pct. 12 și 13;</p> <p>pct. 17 și 18 (Dispozițiile de modificare a art.103 se vor formula, ținând cont de elementele de structură ale acestui articol, după cum urmează: „Articolul 103: a) alineatul (1): se completează cu punctul 5¹⁾ cu următorul cuprins:„...”; la punctul 20) ...; ”; b) se completează cu alineatul (9¹⁾) cu următorul cuprins:„...”); pct. 38 și 39, deoarece prevăd expunerea în redacție nouă a unor capitole consecutive din titlul VIII al Codului fiscal.</p> <p>3) La pct. 33 din art. I, remarcăm că Hotărârea Guvernului nr. 1230/2006 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului de reglementare, la care se face referință în art. 297 alin. (9) din Codul fiscal, a fost abrogată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative.</p> <p>4) Noile redacții ale elementelor de structură trebuie să conțină și numerotarea acestora (de revăzut la art. I pct. 30, 33, 34, dispoziția propriu-zisă de modificare de la art. III,</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă, prevederile de la punctele respective chiar dacă vizează modificarea aceluiași articol urmează a fi puse în aplicare în perioade diferite, prin urmare comasarea acestora este inoportună.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>
--	--

<p>5) Dispozițiile de modificare se formulează cu utilizarea cuvintelor „va avea următorul cuprins”/,cu următorul cuprins” (de ajustat la art. I pct. 34, art. V pct. 12, art. XIII pct. 2).</p> <p>6) Explicațiile suplimentare ale unei anexe se notează cu indici numerici, în ordinea în care au fost enunțate în textul anexei, potrivit art. 49 alin. (5) din Legea nr. 100/2017 (art. I pct. 35).</p> <p>7) Dacă se modifică un singur articol dintr-o lege, dispoziția propriu-zisă de modificare trebuie să includă referința la acest articol (de modificat art. VII și XI)</p> <p>8) La art. I pct. 14 se va exclude alineatul „liniuța a cincea va avea următorul cuprins:”, ca fiind inutilă (în pct. 14 se propune completarea art. 96 lit. b) cu prevederi noi).</p> <p>9) La art. VII, reglementările art. 4 alin. (2) din Legea Fondului de susținere a populației nr. 827/2000 se vor include în alineate distincte, cu ajustarea referinței la aceste prevederi în alineatele următoare, întrucât reglementează subiecții a două taxe diferite (taxei de portabilitate și taxei aeroportuare).</p> <p>10) La art. VIII pct. 2 se va expune conform regulilor de tehnică legislativă, după cum urmează: „2. La articolul 90 alineatul unic va avea următorul cuprins:”.</p> <p>11) La art. XIV:</p> <p>pct. 1, dispozițiile de modificare a art. 22 alin. (1) și (2) se vor expune într-un singur alineat (alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins:);</p> <p>la pct. 2, reglementarea ce vizează modul de organizare a muncii în schimburi și în tură continuă, în limbajul normativ, este o propoziție, dar nu un text.</p> <p>12) La art. XVIII alin. (1), atenționăm că pct. 19 (privind abrogarea art. 104 lit. c) din Codul fiscal) și pct. 15 (completarea Codului fiscal cu art. 101⁵) sunt conexe, prin urmare, trebuie să intre în vigoare la aceeași dată, de altfel, în nota informativă se indică că prevederile respective vor intra în vigoare la data publicării. Pct. 4 se va reformula, pentru a respecta stilul de expunere a pct. 1-3. Recomandăm următoarea redacție „d) la 1 ianuarie 2021- normele de modificare care nu sunt prevăzute la litera a) - c)”. Totodată, reglementările derivate din alin. (1) se vor însemna cu litere latine mici și o paranteză, în conformitate art. 51 alin. (6) din Legea nr. 100/2017.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Notă: prevederile au fost excluse din proiect.</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>
<p>Propuneri de completare a proiectului de lege:</p> <p>Art. IV. – Legea nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1998, nr. 38-39, art 280), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. La art. 4:</p>	<p>Se acceptă</p>

<p>se completează cu alineatul (2¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(2¹) Asiguratul este persoana și unitatea persoanelor ce practică activitate profesională în domeniul justiției, obligate prin lege să asigure riscul propriu de a se îmbolnăvi.”</p> <p>se completează cu alineatul (9¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„(9¹) Evidența nominală a categoriei de asigurați, indicată la alin. (2¹) se ține de uniunile profesionale ale acestora.”</p> <p>2. La articolul 5:</p> <p>se completează cu alineatul (2²) cu următorul cuprins:</p> <p>„(2²) Asigurarea obligatorie de asistență medicală a persoanelor ce practică activitate profesională în domeniul justiției se efectuează din contul mijloacelor proprii, cu aplicarea reducerii stabilite prin legea fondurilor de asigurare obligatorie de asistență medicală, iar a persoanelor angajate se efectuează din contul mijloacelor cabinetelor/birourilor persoanelor ce practică activitate profesională în domeniul justiției și ale salariaților, conform contribuției procentuale la salariu stabilită prin legea fondurilor de asigurare obligatorie de asistență medicală.”</p> <p>3. La articolul 6:</p> <p>alineatul (3) se completează cu litera b¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„b¹) Listei profesioniștilor care au dreptul de a exercita activitatea în domeniul justiției prezentată și actualizată de instituția abilitată, indicată la art. 4 alin. (9¹);”</p> <p>alineatul (4) se completează cu literele a¹) și i¹) cu următorul cuprins:</p> <p>„a¹) încetării activității profesionale în domeniul justiției în condițiile stabilite de normele speciale aplicabile fiecărei profesii;”;</p> <p>„i¹) suspendării activității profesionale în domeniul justiției în condițiile stabilite de normele speciale aplicabile fiecărei profesii, cu excepția cazurilor de aflare în perioada gravidității, parturienței, lăuziei și îngrijirii copilului pînă la vârsta de 4 ani;”;</p> <p>se completează cu alineatul (7) cu următorul cuprins:</p> <p>„(7) Asigurații, ale căror polițe de asigurare obligatorie de asistență medicală au fost suspendate conform alin. (4) lit. i¹), se atribuie la categoriile de persoane care se asigură în mod individual.”</p> <p>Art. X. - Legea nr. 1593/2002 cu privire la mărirea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr. 18-19, art. 57), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>5. Articolul 16 se completează cu alineatul (3) cu următorul cuprins:</p>	<p>Nu se acceptă, propunerile urmează a fi examinate suplimentar în cadrul următorului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale pentru anul 2021.</p>
--	---

„ (3) Uniunile profesionale ale persoanelor ce practică activități profesionale în domeniul justiției, create prin lege, sunt obligate pînă la 25 ianuarie a fiecărui an de gestiune să prezinte Companiei Naționale de Asigurări în Medicină Lista persoanelor care au dreptul de a exercita profesia respectivă.”

6. La articolul 22 alineatului (2), după cuvintele „unele categorii de plătitori”, se completează cu textul „, inclusiv persoanele care practică activitate profesională în domeniul justiției.”

7. La articolul 23 alineatului (4), textul „, indicate la art. 4 alin. (4) lit. i) și j)” se substituie cu textul „, indicate la art. 4 alin. (4) lit. h), i) și j)”, iar textul „, prevăzute la pct. 1 lit. a), b) și d) din anexa nr. 2” se substituie cu textul „, prevăzute la pct. 1 lit. a), b) și d) și la pct. 2 din anexa nr. 2”

Argumentare:

Necesitatea modificărilor propuse rezultă din disproporționalitatea mecanismului de asigurări medicale aplicat față de avocați și executori judecătorești în coraport cu persoanele care, în conformitate cu cadrul legal general cu privire la asigurarea medicală, pot beneficia de anumite avantaje prevăzute de lege, la care profesioniștii din domeniul justiției nu au acces.

Aparent, profesioniștii din domeniul justiției ar avea dreptul la protecție medicală din partea statului fără discriminare, în mod egal, iar avocatele/executorii judecătorești/notari/administratori autorizați - mame trebuie să beneficieze gratuit de asistența medicală pe perioada sarcinii/lăuziei, împreună cu copiii pînă la vârsta școlară, însă în realitate acești profesioniști, și în special, femeile din aceste profesii continuă să fie supuși la o formă gravă de discriminare.

Existența discriminării avocaților a fost constatată de către Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, în cadrul examinării sesizărilor unui grup de avocați din 15.04.2015, care a constatat o serie de carențe și anume:

- 1) excluderea avocaților din categoriile de persoane care pot să-și procure polița de asigurare cu reducere în condițiile legii fără un careva raționament justificat;
- 2) avocatele însărcinate, parturiente și lăuze pot beneficia de polița de asigurare medical gratuită doar pe perioada gravidității, parturienței și lăuziei și doar cu condiția suspendării licenței de avocat;
- 3) polița de asigurare, deși se plătește pentru 12 luni, este activă pentru o perioadă mult mai scurtă, dacă a fost procurată între 1 ianuarie și 31 martie a fiecărui an;
- 4) femeile avocate nu beneficiază de polița de asigurare medicală gratuită pe timpul îngrijirii copilului pînă la vârsta de 3 ani, în comparație cu femeile angajate în

	<p>cîmpul muncii al căror contract individual de muncă este suspendat în legătură cu îngrijirea copilului de pînă la vârsta de 3 ani.</p> <p>Obligarea femeilor avocate să-și suspende licența de avocat, atunci cînd art.13 din Legea nr.1260/2002 cu privire la avocatură, printre temeiurile de suspendare nu prevede maternitatea, nașterea și lăuzia – ceea ce constituie tratament discriminativ pe criteriu de statut profesional a femeii avocat. O avocată contribuie în fondul asigurărilor obligatorii de asistență medicală prin procurarea poliței la preț maximal pe parcursul mai multor ani de activitate, înainte și după nașterea copilului său, și este nejustificată negarea asistenței medicale la survenirea riscului asigurat – maternitatea, nașterea și lăuzia din contul poliței medicale gratuite. Semnalăm că, celelalte profesii din domeniul justiției se află într-o situație identică. Prin urmare, se propune completarea Legii nr. 1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență cu reglementări ce vizează calitatea de asigurat a persoanelor ce practică activitatea profesională în domeniul justiției ca fiind persoane obligate prin lege să-și asigure riscul propriu de a se îmbolnăvi, precum și efectuarea asigurării obligatorii de asistență medicală a persoanelor ce practică activitatea profesională în domeniul justiției din contul mijloacelor proprii, cu aplicarea reducerii stabilite prin legea fondurilor de asigurare obligatorie de asistență medicală.</p>	
<p>Ministerul Economiei și Infrastructurii al Republicii Moldova</p>	<p>De ordin general.</p> <p>Menționăm că, întrucît proiectul prevede reglementări cu impact asupra activității de întreprinzător, în conformitate cu dispozițiile art. 13 din Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător și art. 25 alin. (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină analiza impactului de reglementare, realizată conform Metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărîrea Guvernului nr. 23/2019. Totodată, potrivit art. 34 alin. (4) din Legea nr. 100/2017, proiectul se va remite spre expertiză grupului de lucru al Comisiei de stat pentru reglementarea activității de întreprinzător, împreună cu analiza impactului de reglementare.</p> <p>La Art. I - Codul fiscal nr.1163/1997. În tot textul legii cuvintele "unitatea de comerț" se va înlocui cu "unitatea comercială" la forma gramaticală corespunzătoare, în vederea corespunderii noțiunii respective din art. 3 al Legii nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior.</p>	<p>Nu se acceptă, ajustările urmează a fi realizate în cadrul exercițiului de rescriere a Codului fiscal.</p>

<p>La pct. 8 Modificarea propusă trezește îngrijorare prin incertitudinea de interpretare, se va considera impunerea sau excluderea de la achitarea TVA pentru aceste servicii. În cazul în care se include, care este caracterul practic de încadrare a serviciilor conexe într-un obiect de impunere și reflectarea în note de plată/facturi. Rostul serviciilor conexe este în a facilită activitatea de bază, a face un serviciu sau o prestație mai atractivă, făcând diferența pentru consumator printre cei egali. Costul serviciului conex este de regulă calculat și inclus de comerciant în valoarea prețului final de plătit sau este doar o fișei de post a angajatului, remunerarea căruia este reglementată și impozitată separat.</p> <p>Nu este clară referința la restaurante în ultima propoziție. Incertitudinea constă în stabilirea subiecților vizați de norma juridică. Sunt acesta doar restaurantele ca unitate comercială distinctă sau toate unitățile de alimentație publică sau se referă și la structurile de primire turistică care oferă mese.</p> <p>Considerăm modificarea improprie din perspectiva neclarității normei și lipsei mecanismelor clare de aplicabilitate ceea ce aduce o stare de incertitudine în activitatea de afaceri.</p>	<p>Nu se acceptă. Modificările respective au drept scop aplicarea acestora în coroborare cu prevederile art.96 din Codul fiscal.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă. A se vedea comentariul expus mai sus.</p> <p>Se acceptă.</p>
<p>La pct.11 și pct.13 art.94 litera e) și art.95 alin. (1) litera e) și alin. (2) litera g) – Cu referire la exceptarea de la taxarea inversă a întreprinderilor aflate doar în procedura de restructurare, fără a include aici și întreprinderile care realizează nemijlocit planul de restructurare ținem să menționăm că acest fapt nu soluționează problema descrisă anterior de Ministerul Economiei și Infrastructurii în avizul precedent, respectiv nu va atinge scopul scontat. În acest sens aducem următoarele explicații suplimentare. Conform art. 206 alin. 1) din Legea insolabilității, ” Prin hotărâre de confirmare a planului procedurii de restructurare, instanța de insolabilitate dispune încetarea procedurii de restructurare și aplicarea planului față de debitor”. În acest fel, întreprinderile care se află la etapa de realizare a planului, de jure nu mai sunt în procedură de restructurare. De aceea păstrarea la excepție doar a întreprinderilor aflate în procedură de restructurare, va crea interpretări echivoce referitor la posibilitatea aplicării excepției date și de către întreprinderile care realizează planul de restructurare, pentru care neaplicarea taxării inverse este mult mai vitală decât pentru întreprinderile aflate la alte etape ale procesului de insolabilitate. Astfel, rețesind din cele menționate, insistăm la completarea normei de excepție după cum urmează: ”întreprinderilor aflate în procedură de restructurare inclusiv de realizare a planului”.</p>	

	<p>La pct. 14, art. 96, lit. b): textul "15 %" se substituie cu textul "10%,,</p> <p>alineatul trei: - cuvintele "tabără de vacanță" se exclud; - după cuvintele "sat de vacanță sau" se include cuvântul "hostel"; alineatele trei și patru se completează cu textul "începând cu 01 ianuarie 2021"; La pct. 17: la art. 103, alin. (1): pct. 4) după cuvântul "sanatoriile" se include textul "taberele de vacanță pentru copii, casele rurale"; se completează cu punctul 10¹ cu următorul cuprins: " 10¹) Se scutesc de TVA fără drept de deducere, până la 31 decembrie 2020: - serviciile de cazare, indiferent de categoria de confort, în hotel, hotel-apartament, motel, vilă turistică, bungalow, pensiune turistică, pensiune agroturistică, camping, sat de vacanță sau hostel, care se atribuie la secțiunea I a Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei; - produsele alimentare și/sau băuturi, cu excepția producției alcoolice, preparate sau nepreparate, pentru consumul uman, însoțite de servicii conexe, care să permită consumul imediat al acestora, realizate în cadrul activităților care se atribuie la secțiunea I a Clasificatorului Activităților din Economia Moldovei". Argumente la pct.14 și 17. Taberele de vacanță sunt structuri sezoniere care, de regulă, sunt întreținute de către autoritățile administrației publice locale. Cheltuielile pentru odihna copiilor în taberele de vacanță sunt acoperite în proporție de 90 – 95 % din bugetul de stat. Pentru a nu majora cheltuielile suportate din bugetul de stat pentru activitatea taberelor de vacanță, se consideră inoportună aplicarea TVA pentru cazarea în taberele de vacanță.</p> <p>Cu referire la casele rurale, La moment se află în Parlament un proiect de lege care prevede acordarea posibilității de activitate a caselor rurale în baza patentei de întreprinzător pe o perioadă de trei ani. Scopul de bază – lansarea activității caselor rurale drept un nou tip de unitate de cazare. Pentru a atinge acest scop, se propune de exclus, pentru perioada de activitate în baza patentei de întreprinzător, obligațiunea de achitare a TVA, precum și a taxei de cazare.</p>	<p>Nu se acceptă, cota de 15% este cota coordonată cu parametrii bugetari ca urmare a micșorării cotei actuale cu 5 p.p.</p> <p>Nu se acceptă, prevederile propuse intră în contradicție cu prevederile ce reglementează regimul fiscal aferent TVA aplicat prin prisma art.96 lit.b) din Codul fiscal.</p> <p>Nu se acceptă, a se vedea comentariile de mai sus.</p>
--	--	---

	<p>Suplimentar, se propune includerea la tipurile unităților de cazare a unității "hostel". Notă. Deoarece în Hotărârea Guvernului nr. 643/2002 în care se enumeră și se definesc tipurile unităților de primire turistică cu funcțiuni de cazare, la moment, au fost elaborate propuneri de modificare a legislației pentru a include aceste tipuri de unități de cazare în cadrul legal.</p> <p>Cu referire la TVA, se propune revenirea la cota de 10%, după cum a fost stabilit anterior (2018), începînd cu 01 ianuarie 2021.</p> <p>Iar în perioada de pînă la 31 decembrie 2020, ținînd cont de impactul negativ major pe care l-a provocat pandemia cauzată de COVID-19, se propune de a scuti sectorul HoReCa de plata TVA.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Nu se acceptă, cota de 15% este cota coordonată cu parametrii bugetari ca urmare a micșorării cotei actuale cu 5 p.p.</p> <p>Nu se acceptă, măsurile de susținere a mediului de afaceri nu fac obiectul prezentului proiect de lege. Suplimentar, menționăm că o parte de măsurile de încurajare a mediului de afaceri au fost aprobate prin Dispozițiile Comisiei pentru situații excepționale.</p> <p>Notă: prevederile au fost excluse din proiect.</p>
--	---	---

La pct. 35, litera g) - de expus litera în următoarea redacție:

g) Taxă pentru cazare	Taxă fixă pentru persoana cazată	1) 15 lei pentru fiecare persoană cazată în hotel cu categoria mai mare de 2 stele, hotel apartament cu categoria mai mare de 2 stele, precum și alte tipuri de structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare neclasificate, cu excepția	Trimestrial, pînă la data de 25 a lunii imediat următoare trimestrului gestionar
-----------------------	----------------------------------	--	--

		<p>taberelor de vacanță și a caselor rurale</p> <p>2) 10 lei pentru fiecare persoană cazată în hotel și hotel - apartament de categoria 2 și 1 stele și alte tipuri de structuri de primire turistică cu funcțiuni de cazare clasificate, cu excepția taberelor de vacanță și a caselor rurale</p>	
<p>În baza datelor din Raportul elaborat pentru Comisia Europeană – “Impactul taxelor asupra competitivității turismului european” (octombrie 2017), se pot concluziona că în majoritatea statelor-membre UE, taxele locale pentru cazare (i.e. occupancy tax) sunt stabilite în sumă fixă. În ceea ce privește țările care stabilesc valori în sumă fixă ale taxei pentru cazare, acestea variază între minimul de 0.10 EUR per persoană pentru o noapte (Bulgaria) și maximum de 7.50 EUR (Belgia). Valoarea medie a taxei pentru cazare în țările-membre ale Uniunii Europene variază între 0.40 EUR și 2.50 EUR per persoană per noapte, depinzând de municipalitate și tipul unității de cazare. Astfel, se propune o taxă fixă pentru fiecare persoană cazată. Mecanismul propus va contribui la mai multă claritate pentru agenții economici care prestează servicii de cazare și la previzibilitatea veniturilor în bugetele APL.</p> <p>Suplimentar La pct. 35.</p> <p>a) Cuvintele “Numărul unitățile de comerț și/sau de prestări servicii care corespund activităților expuse în anexa nr. 1 la Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior**” de expus în următoarea redacție “Unitatea comercială care desfășoară o activitate de comerț prevăzută în anexa nr. 1 la Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior**”.</p> <p>b) Considerăm binevenită plafonarea cotei taxei locale dar nu pentru toate situațiile. Astfel, pentru unitățile comerciale precum ar fi cazinourile și sălile pentru jocuri de noroc, loteriile taxa locală s-ar micșora. După taxele aplicate în mun. Chișinău, cazinoul achită 500000 lei anual. Limitarea la 50000 trimestrial ar diminua taxa cu 300000 lei. O astfel de abordare va reduce simțitor bugetele locale și va necesita o corelare a bugetelor prin mărirea taxelor asupra altor comercianți.</p> <p>La ART.IV – Legea nr.1585/1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală și Art.V - Legea nr.489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale.</p>		<p>Notă: prevederile au fost excluse din proiect.</p> <p>Nu se acceptă, Această nouă abordare are drept scop simplificarea</p>	

<p>Nu susținem modificările propuse la Legile enunțate referitor la comasarea contribuțiilor de asigurări sociale (atât a celor datorate de angajator cât și cele datorate da angajați) la nivel de angajator (cu excluderea simultană a primelor de asistență medicală) deoarece amendamentele propuse majorează povara fiscală asupra agenților economici. Normele propuse urmează a fi argumentate în baza evaluării costurilor și beneficiilor și ale analizei de impact al acestora asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului.</p>	<p>procedurii de calcul și achitare a contribuțiilor respective pentru angajator, fapt ce va contribui la ridicarea indicatorilor Doing Business. De asemenea, simplificarea procedurilor va avea impact direct asupra optimizării proceselor de administrare și control, exercitate de Serviciul Fiscal de Stat și Casa Națională de Asigurări Sociale.</p>
<p>La Art. XIII. – Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător.</p> <p>Considerăm inoportune derogările propuse atât pentru art.8 cât și pentru art.20, deoarece controlul în domeniul activității de transport (în trafic) este deja derogat prin prevederile art.1 alin.(5) din Legea nr. 131/2012. /Nota: alin. (5) Pentru controlul operațiunilor de transport, precum și pentru controlul vehiculelor rutiere, materialului rulant, aeronavelor și navelor, efectuate de organele de control în domeniul transporturilor în scopul supravegherii siguranței și securității, nu se aplică prevederile prezentei legi în partea ce ține de planificarea controlului, întocmirea planului controalelor și periodicitatea controalelor planificate, inițierea și notificarea controalelor, conținutul și procedura de emitere/înregistrare a delegației de control. / Subsidiar, orice reglementări specifice domeniului transportului care necesită derogări de la principiile generale prevăzute în Legea-cadru nr.131/2012 urmează a fi propuse exclusiv în legea specială - Codul transporturilor rutiere nr.150/2014. Cu referire la excepțiile de înregistrare în Registrului de stat al controalelor - acestea la fel nu au nici o justificare. Or, în Registrul de stat al controalelor trebuie să se indice înscrisurile din procesul-verbal de control, iar procesul-verbal de control se întocmește individual pe persoana</p>	<p>Nu se acceptă. Modificarea este condiționată de necesitatea de a prevedea condiții speciale la înregistrarea controalelor în Registrul de stat al controalelor și completarea delegației de control în cazul în care controlul este efectuat pentru verificarea activității de transport sau cu scopul depistării activității desfășurate ilegal, reieșind din specificul</p>

<p>supusă controlului. Mai ales că, orice încălcare prevede răspunderea contravențională sau penală (după caz), iar aceste forme de răspundere juridică se aplică în baza principiului răspunderii individuale și nu pot să existe în afara persoanei care a încălcat și în afara obiectului faptei cu toate elementele sale – mijlocul de transport, locul faptei etc. Deci, dacă în procesul-verbal de control se indică numele persoanei verificate, aceasta urmează a fi expusă în Registrul de stat al controalelor. În așa mod Cancelaria de Stat va putea realiza monitorizarea efectivă a activității de control.</p>	<p>efectuării a asemenea verificări.</p> <p>Este de menționat că, în cazul în care se efectuează controlul pentru verificarea activității de transport sau cu scopul depistării activității desfășurate ilegal, nu în toate cazurile se cunoaște numele/denumirea concretă a persoanei, dar de cele mai multe ori verificarea este efectuată pe un anumit segment – o anumită localitate sau o anumită adresă – aferent căruia se constată desfășurarea ilegală a activității de către persoane concrete. Respectiv, în asemenea situații, în Registrul de stat al controalelor și în delegația de control nu pot fi completate datele despre persoana supusă controlului.</p> <p>Reieșind din acest specific, apare necesitatea reglementării în lege a unor derogări în partea ce ține de datele pe care le conține delegația de control și datele care</p>
---	---

urmează a fi înregistrate în Registrul de stat al controalelor în cazul în care se efectuează controlul pentru verificarea activității de transport sau cu scopul depistării activității desfășurate ilegal. Ca urmare a aprobării acestor modificări, se va asigura completarea delegației de control și înregistrarea controalelor în strictă concordanță cu specificul obiectului controlului.

Notă: prevederile au fost excluse din proiect.

La Art. XVII.

Este oportună instituirea moratoriului asupra controlului de stat asupra activității de întreprinzător, ca fiind o măsură necesară pe perioada stării de urgență, dar intervenim cu următoarele propuneri. Considerăm inoportună investirea Ministerului Economiei și Infrastructurii cu dreptul de decizie referitor la necesitatea efectuării controalelor în perioada moratoriului asupra controlului de stat la fața locului, deoarece conform art.10 din Legea nr.131/2012 "Autoritatea administrației publice centrale de supraveghere a controalelor este Cancelaria de Stat...". Concomitent, Cancelaria de stat, în baza Capitolului II (Supravegherea Controalelor) din Legea prenotată deține un spectru complex de atribuții ce îi permite gestionarea eficientă a domeniului controalelor de stat. Mai mult decât atât, Cancelaria de Stat, în calitate de posesor și deținător al Registrului de stat al controalelor (în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr.464/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind ținerea Registrului de stat al controalelor) are capacitatea, din punct de vedere tehnic, de a coordona și supraveghea în mod obiectiv și operativ activitatea organelor abilitate cu funcții de control. Iar în cadrul Cancelariei de stat există o subdiviziune structurală specială - Secția supravegherea controalelor de stat. În același timp, investirea Ministerului Economiei și Infrastructurii cu activități

	<p>impropriei este inacceptabilă, și deoarece Ministerul are nemijlocit în subordine 5 (cinci) organe abilitate cu funcții de control (Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței; Agenția pentru Supraveghere Tehnică; Agenția Națională Transport Auto; Autoritatea Aeronautică Civilă; Agenția Navală), ceia ce va crea un conflict de interese cu alte autorități publice centrale de specialitate. În consecință, este necesar de a substitui pe tot parcursul textului Art. XVII cuvintele "Ministerului Economiei și Infrastructurii" cu "Cancelaria de stat".</p> <p>Suplimentar, în scopul susținerii agenților economici din sectorul turismului (Agențiile de turism organizatori ai pachetelor turistice de călătorie) în această perioadă dificilă creată din cauza măsurilor de luptă contra pandemiei, solicităm completarea proiectului după art. XVII cu un articol nou cu următorul conținut: "Art. XVIII Prevederile art. 1602 alin. 9) al Codului Civil se suspendă pe perioada situației excepționale, anunțată oficial de către Republica Moldova sau oricare alt stat în care a fost programată și achitată călătoria, precum și pe un termen de 60 de zile de la încetarea situației excepționale."</p> <p>Referitor la acest subiect ținem să menționăm că am fost sesizați de mai mulți agenți economici și Asociații din sectorul turism care invocă o problema majoră cu care se confruntă la moment în legătură cu multiplele anulări de zboruri și cazări. Pe de o parte consumatorii solicită de la Agențiile de turism naționale, restituirea banilor, pe de altă parte Companiile Avia, Turoperatorii, etc din străinătate nu le restituie banii companiilor noastre autohtone sau cel puțin nu le vor restitui acum sau în perioada apropiată. În cazul în care Agențiile de turism autohtone vor fi obligate însă să restituie plățile pentru pachetul turistic către consumator în decurs de 14 zile conform art. 1602 alin. 9) din Codul Civil, riscăm să fim martorii unei situații când majoritatea agențiilor de turism fie vor intra într-o dificultate financiară, fie se vor afla în incapacitate de plată și în pragul unei stări de insolvabilitate.</p>	<p>Notă: prevederile au fost excluse din proiect.</p>
<p>Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale</p>	<p>La art. V, punctul 2 referitor la modificarea art. 4 al Legii nr. 489/1998 privind sistemul public de asigurări sociale, comunicăm necesitatea menținerii punctelor 1), 1¹), 1²) și punctul 2) din redacția în vigoare, deoarece excluderea acestora va genera incertitudine în contextul atribuirii la categoriile de plătuitori. Or, categoria prevăzută la 1¹) – <i>militarii care îndeplinesc serviciul prin contract, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ofițerii de protecție și colaboratorii organelor securității statului și Centrului Național Anticorupție</i> – sînt considerate persoane asigurate în Sistemul public de asigurări sociale începînd cu 1 ianuarie 2017.</p>	<p>Se acceptă</p>

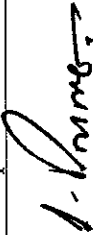
<p>Nu se acceptă. Propunerea respectivă urmează a fi analizată în cadrul următorului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.</p>	
<p>Se acceptă</p>	<p>În contextul propunerii de a achita contribuțiile de asigurări sociale de către angajator, pentru categoriile de asigurați prevăzuți la art. 4, pct. 1^l din Legea nr. 489/1998 privind sistemul public de asigurări sociale se va forma economie la salariul acestora, deoarece, conform legislației în vigoare angajații structurilor de forță nu contribuie la sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală. Astfel, considerăm oportun operarea modificărilor corespunzătoare în toate actele normative care reglementează la momentul temeiului juridic de exonerare de la achitarea primei de asigurare în formă de contribuție procentuală la salariu și la alte recompense pentru unele categorii de angajați. În concluzie, se va respecta principiul obligativității expus în Legea nr. 1585/1998 în condiții egale pentru toți cetățenii Republicii Moldova.</p> <p>La Art. VII. din proiect referitor la modificarea Legii Fondului de susținere a populației nr. 827/2000:</p> <p>1. Propunem expunerea articolului 4 din Legea nr. 827/2000 în următoarea redacție: „Art.4. – (1) Sursele de finanțare a Fondul de susținere a populației sunt: a) taxa de portabilitate – în mărime de 30% din plata lunară de operare, administrare și întreținere a bazei de date centralizate pentru implementarea și realizarea portabilității numerelor; b) taxa aeroportuară - în mărime de 50% din taxa lunară pentru modernizarea aeroportului; c) transferurile obținute din plata suplimentară obligatorie în cuantum de 0,1 la sută din suma achitată la cumpărarea de către persoanele fizice a valutei străine în numerar și a cecurilor de călătorie în valută străină contra mijloace bănești în numerar la casele de schimb valutar și la băncile licențiate care desfășoară activitate de schimb valutar în numerar cu persoane fizice, inclusiv prin intermediul aparatelor de schimb valutar; d) sponsorizări și alte încasări care nu contravin legislației. (2) - Subiecții taxei: a) Subiectul taxei de portabilitate este persoana juridică care administrează procesul de portare a numerelor; b) Subiectul taxei aeroportuare este persoana juridică care administrează activele aflate în gestiunea economică a Î.S. „Aeroportul Internațional Chișinău”; c) Subiectul taxei de schimb valutar este persoana juridică care desfășoară activitate de schimb valutar și a cecurilor de călătorie în valută străină contra mijloace bănești în numerar.</p>

	<p>(3) Agenții economici menționați la alin. (2) lit. a) și lit. b) sînt obligați să transfere lunar, pînă la data de 25 a lunii imediat următoare lunii de gestiune, sumele acumulate la contul Agenției Naționale Asistență Socială.</p> <p>(4) Agenții economici menționați la alin. (2) lit. a) și lit. b) sînt obligați să prezinte Serviciului Fiscal de Stat, lunar, pînă la data de 25 a lunii imediat următoare lunii de gestiune, darea de seamă privind plățile către fondul corespunzător, în forma stabilită de Serviciul Fiscal de Stat. Darea de seamă privind plățile către fondul corespunzător se prezintă utilizînd, în mod obligatoriu, metode automatizate de raportare electronică, în condițiile stipulate la art. 187 alin. (2)¹ din Codul fiscal.</p> <p>(5) Plățile prevăzute la alin. (1) lit. a), b) și c) se administrează de către Serviciul Fiscal de Stat într-un mod similar celui stabilit pentru administrarea impozitelor și taxelor, conform legislației fiscale.</p> <p>(6) Pentru diminuarea și/sau neefectuarea în termen a plăților, Serviciul Fiscal de Stat va aplica măsurile prevăzute în titlul V al Codului fiscal.</p> <p>2. Se propune completarea Art. VII din proiect cu pct. 2 și 3 cu următorul cuprins: „2. Art. 5¹. – (1) Mijloacele financiare indicate la art. 4 alin. (1) lit. a) și b) se utilizează pentru finanțarea programelor cu destinație specială în domeniul asistenței sociale, specificate la art. 5 pct. 1) și a pachetului minim de servicii sociale, specificat la art. 5 pct. 2).</p> <p>(2) Mijloacele financiare indicate la art. 4 alin. (1) lit. c) se utilizează pentru finanțarea cantinelor de ajutor social, specificate la art. 5 pct. 3).</p> <p>3. Art. 6. – (1) Rapoartele cu privire la transferarea mijloacelor financiare din Fondul de susținere a populației Agenția Națională Asistență Socială le prezintă, trimestrial, Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale și Ministerului Finanțelor.</p> <p>(2) Autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea vor prezenta Rapoartele cu privire la utilizarea mijloacelor financiare din Fondul de susținere a populației Agenția Națională Asistență Socială, trimestrial.</p> <p>Proiectul Legii pentru modificarea unor acte normative (nr. unic 105/MF/2020) se completează cu Art. VII¹ cu următorul cuprins: Art. VII¹. - Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 223-230 art. 519 din 08.08.2014), se modifică după cum urmează: la art. 70, alin. (2) după textul „surse externe.” se completează cu textul „și a soldurilor Fondului de susținere a populației.”</p>
	<p>Se acceptă</p>
	<p>Nu se acceptă. Urmează a fi respectată procedura actuală.</p>

	<p>Adițional, proiectul actului normativ necesită a fi revizuit prin prisma rigorilor de tehnică legislativă statute în Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</p>	Se acceptă
<p>Compania Națională de Asigurări în Medicină</p>	<p>Suplimentar la propunerile expuse, menționăm oportun operarea modificărilor corespunzătoare după cum urmează. La alineatul (3) articolul 4 din Legea 1585/1998 cuvântul „angajatorul” propunem a fi substituit cu textul „înșăși persoana angajată, inclusiv persoana fizică, alta decât cea angajată prin contract individual de muncă”, dat fiind faptul că persoanele fizice care primesc alte recompense, achită prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în formă de contribuție procentuală la salariu și alte recompense în condițiile prevăzute de legislația în vigoare.</p> <p>Concomitent, propunem la art.23 alin.(2) din Legea nr.1593/2002, expunerea alineatului 2 în următoarea redacție: „(2) Persoanele fizice, incluse la începutul anului de gestiune în una din categoriile de plătitori prevăzute în anexa nr.2, care pe parcursul anului se includ în una din categoriile de plătitori prevăzute la pct.2 din anexa nr.1 și care confirmă achitarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă în mărime integrală pentru anul respectiv de gestiune, nu vor achita prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în formă de contribuție procentuală la salariu și la alte recompense pentru perioada respectivă.”</p> <p>Pentru unele categorii de angajați (ex: angajați cu statut special), după operarea modificărilor enunțate se vor genera economii salariale în valoare de 6% din salariul brut. Astfel, în scopul încadrării în sistemul asigurării obligatorii de asistență medicală a tuturor cetățenilor Republicii Moldova, care primesc remunerație ca urmare a executării obligațiilor de serviciu, este oportun prin prisma protecției de lege în cauză, operarea modificărilor corespunzătoare în toate actele normative care reglementează la moment temeiul juridic de exonerare de la achitarea primei de asigurare în formă de contribuție procentuală la salariu și la alte recompense pentru unele categorii de angajați. Astfel, principiul obligativității expus în Legea nr.1585/1998 va avea aplicabilitate în condiții egale pentru toți cetățenii Republicii Moldova.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Propunerea respectivă urmează a fi analizată în cadrul următorului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.</p>
<p>Casa Națională de Asigurări Sociale a RM</p>	<p>1. În noțiunea „plătitorul contribuțiilor la bugetul asigurărilor sociale de stat” cuvintele „privind asigurările sociale de stat” se substituie cu cuvintele „sistemului public de asigurări sociale”.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă</p>

	<p>2. La art. 4 punctul 1), 1¹), 1²) și punctul 2) - nu se acceptă abrogarea punctelor menționate, deoarece art. 4 identifică care sunt persoanele asigurate obligatoriu în sistemul public de asigurări sociale.</p> <p>3. La art.17 - propunerea de a include un nou alineat (3¹) nu se susține. Inițiativa de modificare a condițiilor de asigurare socială obligatorie pentru persoanele care practică activități agricole a fost examinată în grupuri de lucru.interministeriale, care au constatat un șir de dificultăți în reglementarea aplicării și administrarea normei propuse. Concomitent, sporirea numărului de plătitori , care se vor regăsi în condițiile noi de calculare a contribuțiilor, trecând de la tariful general spre cel preferențial, va atrage diminuarea sumei veniturilor proprii a bugetului asigurărilor sociale de stat. Totodată, norma propusa atrage mijloace suplimentare și din bugetul de stat necesare pentru acoperirea părții de tarif compensat din bugetul respectiv. Impactul asupra ambelor bugete nu este posibil de determinat.</p> <p>4. La anexa nr.1 În anexa 1, punctul 1.1 din tabel sintagma “la pct. 1.2, 1.3 și 1.6” se propune a fi expusă în altă redacția “la pct. 1.2 - 1.5” . Modificarea rezultă urmare a modificărilor operate în ordinea expunerii următoarelor puncte.</p>	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Propunerea respectivă urmează a fi analizată în cadrul următorului exercițiu de elaborare a politicii fiscale și vamale.</p> <p>Se acceptă</p>
<p>Ministerul Afacerilor Interne</p> <p>Centrul Național Anticorupției</p>	<p>Lipsă de obiecții și propuneri.</p> <p>În conținutul proiectului nu s-au identificat factori de risc care pot genera apariția riscurilor de corupție, luând în considerare modificările operate în partea ce ține de excluderea unor taxe locale (taxa pentru parcaj, taxa de organizare a licitațiilor și loteriilor pe teritoriul unității administrativ-teritoriale, taxa de plasare (amplasare) a publicității (reclamei), reducerea cotei TVA aferente serviciilor prestate de sectorul Horeca de la 20% la 15%, restituirea TVA pentru procurările de mărfuri și/sau servicii destinate folosinței oficiale de către misiunile diplomatice, oficiile consulare și reprezentanțele organizațiilor internaționale acreditate în Republica Moldova, prevederea unei taxe fixe pentru extragerea mineralelor utile; abrogarea taxelor pentru efectuarea explorărilor geologice și taxei pentru exploatarea construcțiilor subterane într-o taxa unică, precum: taxa pentru folosirea subsolului, se atestă necesitatea efectuării unei analize economico-financiare, sub aspectul reducerii veniturilor bugetare. În consecință, se impune întocmirea notei informative în conformitate cu exigențele Legii 181/2014 și a Legii 100/2017 cu privire la actele normative, într-o garanta punerea în aplicare a actelor normative cu impact bugetar.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Se acceptă, nota informativă se va completa cu date și alte informații disponibile.</p>

Viceprim-ministru,
Ministru al Finanțelor

Serghei PUȘCUTA